

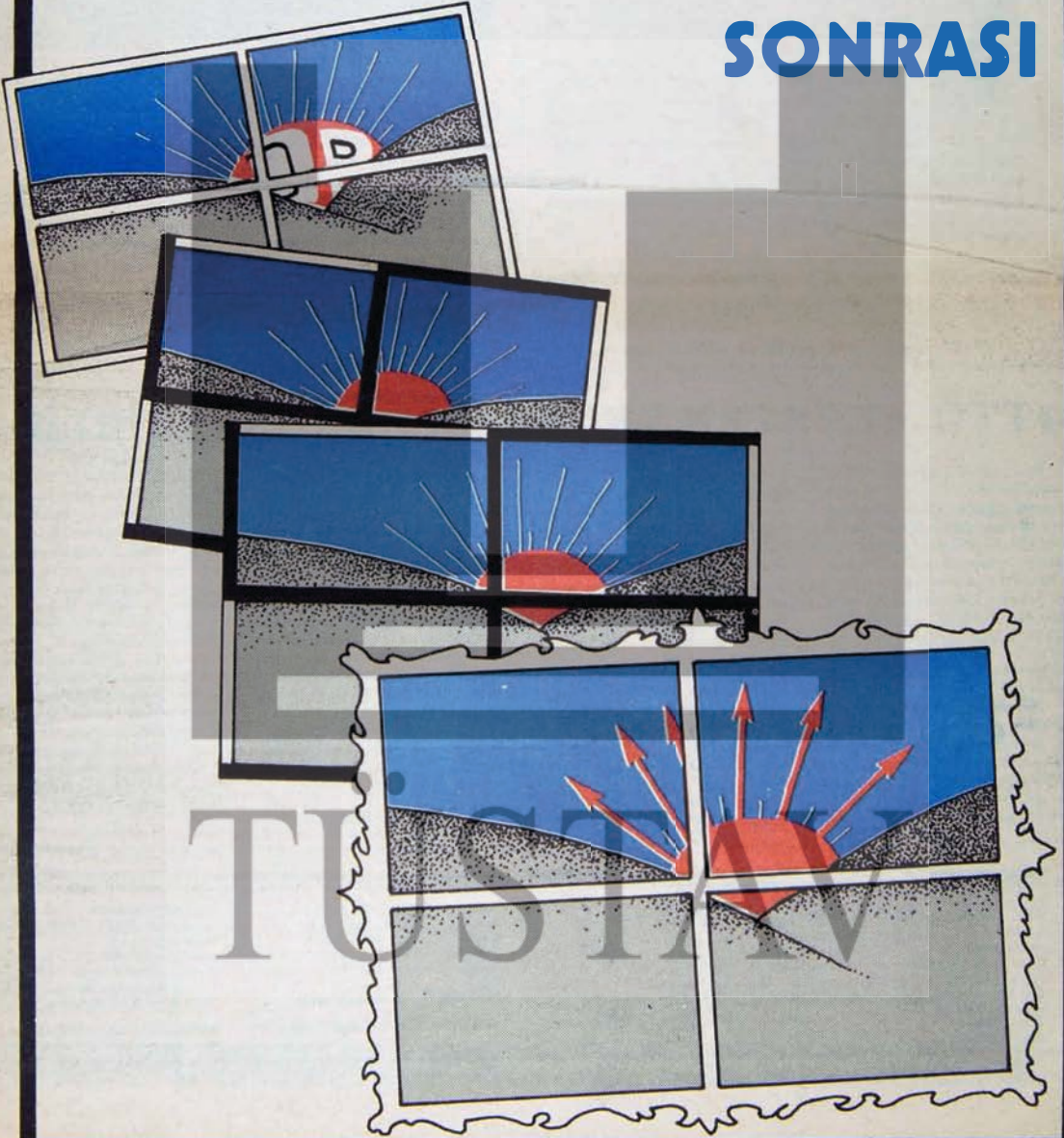
BAĞIMSIZLIK
DEMOKRASİ
SOSYALİZM
İÇİN

YÜRÜYÜŞ

HAFTALIK SİYASİ HABER VE YORUM DERGİSİ - SAYI : 81-26 EKİM 1976

5 TL.

TARİHTEN DERS ALMAYANLAR: 1950 ÖNCESİ VE SONRASI

DİSK'İN NE YIPRATILIP DAĞITILMASINA, NE DE ÇİZGİSİNDEN SAPTIRILIP SOSYAL DEMOKRATLAŞTIRILMASINA MÜSAADE EDİLMEMELİDİR, EDİLMEMEYECİKTİR

TIP BAŞKANLIK KURULU'NUN 21 EKİM PERŞEMBE GÜNÜ TOPLANTISINDAN SONRA YAPILAN AÇIKLAMA:

Son günlerde bir gazetede DİSK Genel Başkanı Kemal Türkler'in mal varlığı ve kazanç sağlama yolundaki girişimlerine ilişkin olarak şahsını hedef alınıp görünen bir kampanya sürdürülmekte ve bu, giderek diğer yayın organlarına sıçrayarak genişleme eğilimi göstermektedir. İleri sürülen iddiaların doğru olup olmadıkları bir yana, aynı gazetede zaman zaman çıkan yazılar ve yorumlarda bunlar ima edilmiş olduğuna göre, çok önceden bilindiği açıktır. Durum böyle olduğuna göre, tam bu sırada bir kampanya halinde kamuoyuna yansıtılmasının nedenleri ve varılmak istenen sonuçların neler olabileceği üzerinde dikkatle durmak gerekir.

Üst yönetim olarak ne kadar sağa kaymış ve kuruluş ilkelelerinden uzaklaşmış olsa dahi DİSK, işçi sınıfı üzerinde yaratmış olduğu imajı ve sendikal kuruluş olarak çekim merkezi durumunu korumaktadır. Buna tahammül edemeyen burjuvazinin MC'ye dönük kesimi ise ilk fırsat ve imkanda, saldırıya geçerek DİSK'in şahsında işçi sınıfının ilerici sendikal hareketine bir darbe vurmak istemektedir. Diğer yandan DİSK üst yönetiminin sosyalist sendika yöneticilerini ve sendikaları kuruluş dışına atmak, sosyalist işçileri fabrika temsilcilerinden ve hatta işyerlerinden uzaklaştırmak çabaları ve DİSK'i kuruluş ilkelelerinden saptırıp sosyal demokratlaşmak girişimleri ve nihayet son direniş dolayısıyla işçi sınıfının kitle ile örgüt arasında asıl bağıni teşkil eden binlerce militan, yiğit üyesinden bir bölümünün fabrikalardan uzaklaştırılmış olması örgüt bünyesini bugün burjuvazinin bu tip saldırılarına açık bir hale getirmiş bulunmaktadır.

Ancak işçi sınıfımızın bugün DİSK'te somutlaşan ilerici sendikal hareketinin böyle kampanyalarla geriletilmeyeceği ne kadar açık ise, bütün bu olaylar dizisi, TIP'lilerin, sosyalistlerin, demokratik, ilerici sağlam unsurların DİSK'i kuruluş ilkelere çizgisinde

tutmak ve geliştirmek, sendikaların ve DİSK'in en alt birimlerinden en üst yönetimine kadar tüm görevlere sağlam, bilinçli, güvenilir unsurları getirmek ve oralarda tutmak için verdikleri mücadelenin de ne kadar haklı olduğuna bir kez daha açık olarak kanıtlamaktadır. Tüm ilerici, sosyalist işçiler, temsilciler, yöneticiler ve bugün için hangi partiye yakınlık duyarsa duysun DİSK'i benimsenmiş tüm işçiler şimdi, her zamandan çok, sendikalarına ve DİSK'e sahip çıkmak ve örgütlerini içten ve dıştan yozlaştırmaya, yıpratmaya çalışanlara karşı kararlı ve güçlü bir mücadele vermek durumundadırlar. DİSK'in ne yıpratılıp dağıtılmasına, ne de çizgisinden saptırılıp sosyal demokratlaştırılmasına müsaade edilmemelidir, edilmeyecektir.

OTTO KERSTEN VE DİSK-TÜRK İŞ İŞBİRLİĞİ

Son aylardaki gelişmeler, DİSK üst yönetiminin gerçek niteliğini ve amaçlarının ne olduğunu hızlı bir biçimde ortaya çıkarmaya başladı. Burjuvazinin bu durumdan iki türlü yarar sağlamaya çalıştığı anlaşılıyor. Bir yandan, DİSK üst yönetimindeki kişisel zaafı keşfederek ve bunları kullanarak DİSK'i dağıtmayı veya daraltmayı sağlamak. Diğer yandan da, keşfedebildikleri kişisel zaafı gerekçe olarak kullanıp DİSK'i ilkelelerinden büsbütün uzaklaştırarak daha geri bir çizgiye çekmek.

Son günlerdeki gelişmeler ise bu tür oyunların dış çevrelerden bağımsız olarak hazırlanmış olduğunu ortaya çıkardı. Doğrusu zamanlama mükemmel! Milliyet gazetesi, DİSK Genel Başkanı ile ilgili Terciman Gazetesinin yayınlarının "doğru" olduğunu ilan ettiği gün,

bu haberinin yanında başka bir haber daha yayınlandı. "Uluslararası Hür İşçi Sendikaları Konfederasyonu" Genel Sekreteri sıfatını taşıyan ve CIA'ya yakın olduğu ileri sürülen Otto Kersten'in "Türkiye'nin Sesi" radyosunda yaptığı konuşmadan bölümler de yayınlandı. Bu konuşmanın sonu şöyle: "Bu bakımdan birbirimizi parçalamak ve kırmak suretiyle daha da uzaklaşmak gibi aptalca tutumlara ihtiyacımız yoktur. DİSK'ten istediğim şey, durumu yeniden muhakeme ederek yalnız bizimle değil, Türk-İş ile de görüşme yollarını bulmasıdır."

ECEVİT, KERSTEN'E NE DEMİŞ?

Kersten, DİSK'ten "durumu yeniden muhakeme etmesini" istiyor. Nere-

den cesaret aldığı ilgiye değer. Kersten bu konuşmasını yapmadan önce, Türkiye'ye geldi, gitti. Konuşmalar yaptı. Türkiye'den ayrılmadan önce de konuşmalarının bir bölümünü açıkladı. Yankı Dergisi'nin yazdığına göre, Kersten'e, "iki konfederasyonun birleşmesi mümkün mü?" diye sorulmuş. Yine Yankı Dergisi'ne göre, Kersten, bu soruyu şöyle cevaplandırıyor: "Ecevit, seçmenlerinin yüzde 75'inin iki konfederasyonda örgütlendiği görüşünde, DİSK yayın organlarında 1950'lerin soğuk harp dili içinde Avrupa sendikalarına ve Uluslararası Hür İşçi Sendikasına hücumlar yapılmasına dikkati çekti. Oysa biz sağcı sendikalar değiliz, bağımsız sendikalarız."

Kersten'e, "Demirel hükümetinin devlet yönetiminde sendikalar kurtak için faaliyet gösterdiği iddialarına ne dersiniz?" diye soruluyor. Cevabı, soruda daha ilginç: "Türkiye'de sendikalara karşı herhangi bir biçimde bir darbe indirilmeye kalkılırsa, buna federasyon olarak göz yumamayız. Demirel ile yaptığımız görüşmede devlet güvenliği bahane edilerek sendikalara karşı bir darbe indirilmemesi için açıkça uyarıda bulun- du. Böyle bir şey olursa Türk hükümetini, Birleşmiş Milletler Uluslararası Çalışma Örgütlerine, insan haklarını ve sendikal özgürlüğü kısıtladığı için şikayet edeceğiz. DİSK ile de ileride daha sıkı ilişki kurmamız mümkün. Türk-İş-DİSK anlaşmazlığının çözülmeye dönüşmesini önleyebileceğimizi umuyoruz."

İLERİDE DAHA SIKI İLİŞKİ

YURUYUŞ

HAFTALIK SİYASİ HABER VE YORUM DERGİSİ

Sahibi:
Nihat SARGIN
Genel Yayın Yönetmeni:
Osman SAKALSIZ
Yazı İşleri Müdürü:
Metin ÇULHAOĞLU
Teknik Sekreter:
Bülent ARTANLI

Yazı Kurulu:

Umut COŞKUN

Metin ÇULHAOĞLU

Mehmet AKÖZER

Vartok ÖZMENEK

YÖNETİM:

Konur Sokak 15/8 Kızılay

Ankara Tel: 17 45 81

İSTANBUL BÜROSU:

Piyerloti Cad. 21/1 Çemberlitaş

İstanbul Tel: 26 35 67

İzmit

İstanbul

İzmir

Eskişehir

Bursa

Adana

Diyarbakır

Yusuf ALTINTAŞ

Hacı KANTARCI

Cüneyt İYAYGÜN

Vedat BARANOĞLU

Cengiz KOÇ

Ceyhan CAN

Nurettin ÖZVARIŞ

Posta Çekti: YURUYUŞ Dergisi, 100234

ABONE KOŞULLARI

Yıllık : 200 TL 6 Aylık : 100 TL

İLAN KOŞULLARI:

Arka Kapak (Renkli) : 15.000 TL

Arka Kapak (Siyah beyaz) : 12.000 TL

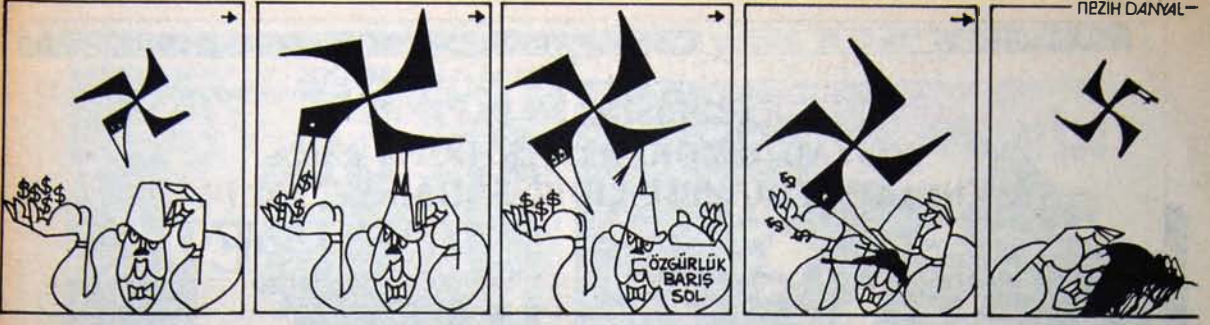
İç sayfalarda sütun santimi : 40 TL

Yayın ilanları % 50 indirimlidir.

Ege Dağıtım: Orhan ÖZŞİŞMAN

Baskı: Daily News Web-Ofset Tercileri

TARİHTEN DERS ALMAYANLAR: 1950 ÖNCESİ VE SONRASI

YALÇIN KUÇUK

Tarih tekrardan ibaret değil. Tarih, bugüne ve geleceğe ışık tutabildiği ölçüde öğretici. Tarihten ders almak, bu anlama geliyor. Geçmiş olaylarını, üretici güçlerin ve sınıf bilincinin gelişmişlik düzeyine ele almayı gerektiriyor. Bu açıdan bakıldığında zaman da tarihin zengin deneyimlerle dolu olduğu görülüyor. Adalet Partisi'nin Demokrat Parti ile ayrıştığından ilan edildiği bir bir zamanda, bundan yirmi yıl kadar öncesine ait bir örnek: "Sıkıntının artmasıyla sosyal mücadele de şiddetlendi. 15 Temmuz 1955'te İzmir Liman işçileri greve gittiler. Yasağa rağmen yapılan bu grev yaklaşan iktisadi buhranın yeni bir işareti oldu."

Geçmiş ait bir doktora tezinde bu bilgiler var. 1950'lerde işçi hareketinin varlığını göstermesi bakımından ilginç ve değerli. Ancak aynı cümlelerin devamı daha canlı. Şöyle: "İktidar sert tedbirlerin yanı sıra yoğun bir propaganda faaliyeti ile bu sıkıntıların, kalkınmanın geçici bedeli olduğunu anlatmaya çalışıyor ve halkın gözünü boyamak için, değişmez bir taktikle, boynuna temel atıp kurdela kesiyordu. 17 Eylül 1955'de, Menderes, Afyon çimento fabrikasının temelini attı. 19 Eylül'de, yine Menderes, bu sefer Eskişehir çimento fabrikasının temelini attı. Ertesi gün, Konya şeker fabrikasını işletmeye açtı. 21 Eylül'de yapılan bir törenle Amasya şeker fabrikasının temelini attı. 26 Eylül'de Celal Bayar, Denizli elektrik santralini işletmeye açtı. 8 Ekim'de yine Bayar, Giresun limanının temelini attı." (Dr. Cem Eroğul, Demokrat Parti, SBF Yayını, 1970, sayfa 121)

Bugün hem baskı var, hem de temel atmalar. Yalnız baskının da temellerin de dozajı yüksek. Çünkü hem üretici güçler düzeyi, hem de sınıf bilinci daha yüksek. Östelik baskılara direniş daha geniş boyutlara ulaşıırken temellere güven gittikçe azalıyor. Atılan temellerin kaybolduğu, temel atmaların geniş yığınların günlük eğlencesi haline geldiği biliniyor.

Kimileri yeni "kuramlar" ortaya atıyor. Demokrat Parti iktidarının ve 1970'e kadar Adalet Partisi iktidarının, "halkın isteklerine uygun" politikalar izlediklerini ileri sürüyor. Hiç bir burjuva partisi ve iktidarı halkın isteklerine uygun hareket etmez. Ancak halkın isteklerini sömürmeye çalışır. Halkın isteklerini sömürbilmek için, böylece kütle desteğini koruyabilmek için, ekonomik gücünün olanakları ölçüsünde, kütlelerin çıkarları doğrultusunda bazı ödünler verir. Verilen ödünler, temel politikanın niteliğini değiştirmez. Temel politika, burjuvazinin istekleri doğrultusunda politikalar izlemek. Demokrat Parti ve Adalet Partisi hükümetlerinin

Demokrat Parti, iktidara gelebilmek için neler yapmadı, neler vaad etmedi. Parti kurucularından Fuat Köprülü, 1947 Sendikalar yasa tasarısını, "grev hakkı olmadan sendika olmaz" diyerek sert bir biçimde eleştirdi. Bayar ise daha ileri giderek, Demokrat Parti'yi "işçinin en yakın ve gerçek dostu" olarak ilan etti. (Zafer, 13/6/1949) Burjuvazinin yeni partisinin bu vaatleri, iktidardaki Halk Partisi'nin de etkilemekten geri kalmadı. Halk Partisi, iktidardan düşmeden önce, Çalışma Bakanlığı'nı kurdu ve sosyal sigortalar sistemini yasalaştırdı. 1950'den önce işçilerin desteğini kazanabilmek için iki parti arasındaki yarış, bir yandan uzun yıllar sonra gerçekleştirilebilecek vaatlerde, bir yandan da, sosyal sigortalar sistemi gibi kurumlara yol açtı.

1950 öncesinde CHP-DP arasındaki yığınlardan destek alma için girişilen vad yarış, 1974 sonrasındaki gelişmelerin bir bölümüne benziyor. CHP-MSP Hükümeti döneminden sonra MC Hükümeti'nin programının CHP-MSP Hükümeti'nin yaptıklarının bir taklidi olarak ortaya çıkmasına benziyor. MC Hükümeti'nin, terör uygulaması yanında, kudem tazminatı ve sosyal sigortalar uygulamalarında yaptıkları aklı geliyor. Ancak tarihin zengin deneyim hazinesinin örnekleri bundan ibaret değil.

"Basında bu tartışmalar devam ederken, yukarıda bahsettiğim gibi Ce-

lal Bayar ve Tefik Rüştü Aras'la çıkarılmasını kararlaştırdığımız derginin hazırlıklarını yapıyordum. Dergiye benim sütun başlığım olan 'Görüşler' adını vermemi uygun görmüştük. Bu dergi, yukarıda da belirttiğim gibi bir cephe dergisi olacaktı." (Sabiha Sertel, Roman Gibi, 1969, sayfa 318) Demokrat Parti liderlerinin işçiler de dahil geniş yığınları kandırma girişimleri yalnızca vaatlerle sınırlı kalmıyor. "Komünist" olarak tanınanlarla "cephe" dergileri çıkarmayı planlamaya kadar uzanıyor. Bunun dışında Paris'te öğrencilik yıllarında Fransız Komünist Partisi'nin "önünden geçenleri" aday listesine almak da unutulmuyor. Unutulmayan bir nokta daha var: İktidara gelirken, bir takım "demokrat" öğeleri tasfiye etmek. Demokrat Parti de, iktidarının eşliğinde önemli bir parçalanmadan kurtulmuyor. İçlerinde Ahmet Tahtakılıç'ın da bulunduğu önemli bir lider grubu Demokrat Parti'den ayrılıyor. Demokrat Parti'nin bazı büyük kent örgütleri parçalanıyor. Ayrılanlar, 1950 öncesinde ve hemen sonrasında daha "demokrat" olan Millet Partisi'ni kuruyorlar.

Demokrat Parti liderlerinin ne yaptıklarını çok iyi bildikleri anlaşılıyor. "Komünistler" ile cephe birliği burjuvazinin icazeti ile ele almiyor. Demokrat Parti'nin ilk ve son başkanı Menderes'in, 29.5.1950 tarihinde okunan ilk hükümet programında şunlar yazılıyor: "Biraz yukarıda millete mal olmuş inkılaplarımızın korunmasından bahsetmiştik. Bu konuda bilhassa üzerinde duracağımız mesele memleketi içinden yıkıcı aşırı sol cereyanları kökünden temizlemek için icabeden kanuni tedbirler almaktır. İctida ve ırkçılık gibi ayırtıcı cereyanları vasıta olarak kullanın ve çok defa kendisini bu maskeler altında gizleyen aşırı solcu hareketlere karşı gereken bütün kanuni tedbirler almakta asla tereddüt etmeyeceğiz. Biz bugünün şartları içinde aşırı sol cereyanları fikir ve vicdan hürriyeti mevzuunda mütalâa etmek gafletinde bulunamayacağız." (İsmail Arar, Hükümet Programları 1920 - 1965, İstanbul 1968, sayfa 225)

Menderes Hükümeti, "gaflet" içinde bulunmuyor. "Gaflet" içinde bulunmaktan ne anladığımız ise 1951 yılında başlayan "operasyon" ile ortaya koyuyor. İlerici harekete ve ilericilere dağıtıcı bir darbe indiriyor. Bundan sonraki gelişmelerin bir bölümünü ise, Behice Boran, şöyle özetliyor: "1961 Türkiye'sinde işçi sınıfının sosyalizmi hedef alan yasal partisinin oluşturulmasını kolaylaştıracak, ideolojik ve politik düzeyde belirleyici rol oynayacak önemli bir birikim yoktu. Sol tümüyle hep baskı altında tutulmuş, illegalleştirilerek zor şartlarında yürütülmüş parti hareketi cılız kalmış, hatta 1950'den sonra bir dağılma hali göstermişti. Örneğin, Portekiz'de Nisan 1974 devriminden sonra görüldüğü üzere, illegal şartlarda örgütlenip etkin bir güç kazanmış bir partinin legaliteye çıkışı gibi bir durum yoktu. Bununla birlikte, bu söylediklerimiz, Türkiye'de hiç bir birikim yoktu, TİP sıfırdan işe başladı, anlamına gelmez. 1962 yılından başlayarak TİP'e katılan sosyalistler elbette o anda mantar gibi yerden bitmiş değillerdi. Sadece, kapsamlı ve köklü bir birikim olmadığı açıktı." (Behice Boran, Türkiye İşçi Partisi 1961 - 1971, YÖRÜ-YÖŞ, Sayı 67) 1960'larda TİP hareketi, kendinden önceki "kapsamlı ve köklü" olmayan birikimin tutarlı özünü alı ileriye doğru geliştirdi. Birikimin tutarsız öğeleri ise Milli Demokratik Devrim, ya da Türkçeş ile Ulusal Demokratik Devrim adı altında ve cümtacılarla işbirliği içinde sosyalist hareketin karşısına çıktı.

Marx'ın kuramı canlı ve öğretici. Ama yalnız kuramı değil. Benzetmeleri de. Bunlardan birisi şöyle: "Bir kimse tekrar çocuk olamaz, olmaya çalışırsa, çocuksu olur." (Karl Marx, Grundrisse, sayfa 111, İngilizce) Çocuklukta oynanan oyunlar, büyük adamlar oynamaya kalkarsa, çocuksu olur. Çocuksu davranış, çocuğun davranışından, saf olmaması ile ayrılır. Saf olmayan davranışlar ise hoşgörü ile karşılanmaz.

temel politikası da böyle

Atatürk Spor Salonunun mikrofonundaki ses acemi bir tonlamayla çınadı:

"Milliyetçi Türkiye'nin, Milliyetçi başbakanı, dünyada yılan adamı Süleyman Demirel!"

AP Genel Merkez ilgililerinin verdiği bilgilere göre, 100 bin kişinin izlemek istediği, ancak 10 bin kişinin davetiye bulabildiği ama her ne hikmetse bir türlü doldurulamayan Atatürk Spor Salonunun tribünleri dağalandı, kimisi el çırparak, kimisi de tempo tutarak, 19 aylık cephe yönetiminin başını selamladılar...

AP'nin 8. büyük kongresi, önceki yıllara oranla üzerinde daha titizlikle durularak, bütün kaynaklar ve olanaklar seferber edilerek hazırlanmış bir kongreydi. Sermaye açısından olduğu kadar AP'nin geleceği ve Genel Başkanı Süleyman Demirel'in kaderi yönünden zincirleme önem taşıyan bir anlama vardı kongrenin.

Nitekim bunun içindir ki, DGM'lerle kamuoyunda yaratılmak istenen iklimin üzerinden asılı - asılsız ama daha çok asılsız temel atmalara süslenen ve "AP'de bütünleşelim" kavşağına yönelen yola inen bütün olanaklar kullanılmıştı.

Devletin bütün araç geçerciler, başta TRT olmak üzere yasalar zorlanarak ve tahrip edilerek AP yoluna koşulmuş, kamuoyunda psikolojik yönden sarımsı yaratacak her türlü yöntem ve yollar denemişti...

KOSKOCA BİR TENEKİ

Ama sonuç, gerek kongrenin içinde gerekse dışında koskoca bir battal sesizlikti. Koskoca bir tenekî o yana bu yana sallanıyordu ve bir takım sesler çıkarıyordu.

Aneak, siyasi tip'ta çıkan ses pek hayra alamet değildi, olsa olsa hasta "bitkisel hayat" izleri veriyordu...

Gençlerinin "İstanbul'un fethi" şiirleri okuduğu AP'nin genel başkanı da, Türkiye'de artık liste başı değeri çoktan yitirmiş bir longplay'in iğnesini cızırdatıyordu...

Güfteci antikomünizm olan bir şarkı kürsüde el, kol ve hatta ayaklarını kullanan bir ieracı tarafından terennüm ediliyordu...

Ne yünden bakılırsa bakılan sermayenin bir numaralı temsilcisi ünvanını, CHP'den daha az sayıda milletvekiline sahip olmasına rağmen CHP'nin önünde yürüten bu partinin kongresi, Türkiye'deki toplumsal gelişme dinamizminin gücünü, etkisini ve önemini vurgulaması bakımından son derece ilginçti.

AZ GİTTİ, UZ GİTTİ

Şah damarına büyük sermayenin oluklar aktığı AP, kendi patronluğunda kurulan bir cephe idkudaryıla ülkeyi 19 aydır yakıp kavurmuş, demokrasiyi hergün tahrip etmiş, devlet saygıtını yasalari ve Anayasayı çiğneyerek mayınlanmış, işçi sınıfına, emekçi kitlelere, yurtsever aydınlara, ilerici öğrencilere

baskı, şiddet, kanlı terör akıtmış, insanlık dışı bir yönetimin bütün kabaklarını sergilemiş ve bu sonuca ulaşabilmişti. Sonuç, koskoca bir tenekenin radyo, televizyon ve sahibi malum basında çikarttığı kuru gürlütiden öte bir şey değildi...

Aslında kongreye en azından bir yıl-lık hazırlıkların eşliğinde gelinmişti.

BİR YILLIK DÖNEM

Geçen yılın yasama döneminin başında ortaya bir Millet Meclisi başkanlığı seçimi işi getirilmiş ve böylece Meclisin çalışması iki buçuk ay geciktirilmişti. 2.5 aylık gecikmenin önemi, meclisin bu süre içinde yasa çıkarmaktan mahrum kalması gibi bir basit nedenden ileri gelmemektedir elbette.

Önemli olan, meclislerle birlikte çağlıma ortamı bulabilen denetim mekanizmalarının çalışmaktan alkonulması idi. Hiç umulmadık bir anda biraz uzak bir olasılık da olsa denetim mekanizmalarının ters yönde işlenmesi, bu arada komisyonlarda ciddi sonuçların çıkabilmesi olasılığı, üzerinde ciddi olarak durulan olumsuzluklardı...

AP Genel Başkanı Süleyman Demirel'in yüce divan yollarına revan olması sonucunu getirecek bu olumsuz ihtimallerin önu olmak bir planla tıkanıyordu...

Bütçe yasasının çıkması ve onu izleyen kısa dönemin atlatılmasından sonra tatile giren Meclislerin olağanüstü toplantıya çağırılması ve böylece hareketin önemli bir bölümünün sahneye konulmasına sıra geliyordu.

ŞECAAAT ARZEDERKEN

AP Genel Başkan Yardımcılarından İsmail Hakkı Yıldırım'ın, AP kongresinde delegelere hitaben yaptığı konuşmadan anlaşıldığına göre, "DGM'leri çıkartmak için olağanüstü toplantıdan uygun saat yoktu..."

Bu da gösteriyordu ki, DGM'ler biline biline, belli bir amaç rampasıyla 14 Eylül'e indirilmişti...

Bu aradaki zaman içinde, gündeme "Hora" sıkıştırılmış, TRT'nin gücüyle "Hora", şöven duygular kamçılanarak ve "Kaç Yunan biz geliyoruz" ucuzluğuyla kapalı gişe oynatılmıştı...

CHP'nin de bu konuda AP'ye hatırı sayılır iyilikler, olanaklar hazırladığı görülmüştü...

Çandarlı'ya karşı Hora, bir dizi telefaka halinde gazetelerin birine sayfa-rını kaplamıştı...

Demirel'in ve partisinin arayıp da bulamadıkları nimetlerdi bunlar. İş, yoğun bir biçimde temel atma fuyasına kalyordu. Ama bu konuda MSP'li ortak, AP'yi yardı bırakınca işler gayri ciddi vadilere inmekte gecikmedi.

KONGREDEN BEKLENEN

Daha fazla kokusu çıkmadan kongreye gitmek gerekiyordu...

Kongreden iki şey gösterilmek isteniyordu. İlki, eski demokratları da AP'ye kalbederek "AP'de bütünleşelim"i gözle

SERMAYE POLİTİKASINA İNEN KARANLIK

AP'DE BİTKİSEL HAYAT

görülmür hale getirmek, ikincisi de, mevcut pompaların gücü oranında, AP'nin seçimi alacak güce ulaştığını yaymaktı...

Toplumsal yasaların önu alınmak isteniyordu aslında. Eski demokratların gücü neydi ki, AP'ye güç katacaktı?... 1973'de "Ağır top" tabir edilen kadim bir demokrasi düşmanı meydan meydan dolatılmış ve kendisini dolatıran partiyi 41 milletvekili getirebilmişti. Doğrusu bu ya, 41'in de kendi sayesinde geldiği konusunda şiddetli kuşklar mevcuttu...

Eski demokratlara ek olarak, eski demokratiklerle kurulan bağların önemi neydi ki?...

Türkiye'nin gelişme dinamizmini boylesine içi boş olguların dingiline bağlayıp umutlanmanın alemi yoktu ama içine düşülen umutsuzluk AP'yi politik kırıntılara muhtaç etmişti.

OLMAK YA DA OLMAMAK!

Seçimi kaybetmek, Süleyman Demirel'in kesin gidişi, AP'nin kesin silinisi demektir. Doğrusu bu ya, iktidara dayanmaksızın Demirel bir hiç'ti ve bu gerçeğin en çok farkında olan da kendisi ve dosyalı çevresiydi.

Meclisin denetim mekanizmalarının çalışması, komisyonlarda tozlanan yol-suzluk dosyalarının tozunun alınması, nereden bakılırsa bakılan Yüce Divan'ı çikiyordu...

İşte bu gerçeğin titrettiği AP, büyük kongrede kendisini aldatan bir heyecan kabartısının ardında güçsüzlüğü ve onun getirdiği çaresizliği yaşıyor, temsilcileri olduğu sermaye cephesiyle...

larına daldıkları gözleniyor.

"Muhafif" olarak adlandırılan bu unsurların sessizliği, genel merkez yönetiminin saldırısını durdurmadı. Şimdi Genel Merkez yönetiminin muhafiflere umut bağlayan arca unsurları yaydığı haber şöyle:

"Deniz Baykal da bizimle anlaştı..." Politikada hiç bir sınırla ve kayıt tanımayan merkez yöneticilerinin parti içi iktidar kavşasına pençeleriyle asılmaları nedensiz değil. Hatta zaman zaman Bülent Ecevit'in bile "vicdanını szlatan" antidemokratik işlemleri gözlerini kırpmadan uygulayan merkez yöneticilerinin kendi ifadeleriyile hiç bir şeyden korkuları yok!

"Laf aramızda" kaydıyla söylenen şu sözler, merkez yönetiminin kavşaktan boyutlarını veriyor:

"Biz kaybedersek siliniz. Ama onlar kaybederse yaşar!..."

Sözün sahibi merkez yönetiminin ileri gelenlerinden biri...

GENEL SEKRETER ADAYLARI

CHP Kurultayı Kasım ayı sonlarında yapılacak. Yeni tüzük taslağına göre, şimdiki parti meclisi ve merkez yönetim kurulunun yerini alacak olan 16 kişilik Genel Yönetim Kurulunun yapısında eşaşı bir değişiklik beklenmiyor.

"Ben artık yaşlandım" tevekkülünün altında Orhan Eyüboğlu bütün gücüyü Genel Sekreterlik mücadelesini sürdürüyor.

Turan Güneş, genel sekreterliğin iktidari ve kuvvetli adayları arasında...

Mustafa Usta'dağ için "şürriz vura-

YÜCEL SIZLAYAN, YÜCEL SIZLAYAN

CHP'DEKİ KAVGA DURULDU MU?

AP'de, büyük kongre havası yaşanırken, CHP'de de kongre öncesi kulislerinin trafiği yoğunlaşıyor.

Genel Başkan Ecevit'in deyimiyile üstteki kavga dinlenmiş görünüyor. Havayı durgunlaştıran etkelenler başında, Genel Merkez yönetiminin sıkı almaz yel ve yöntemlerle uyguladığı makyavelist politikanın özellikle parlamenter iyeler-de yarattığı yığınlık geliyor. Mevcut grubun, seçimde muhtemelen yüzde 40 oranında düşeceği yolunda endişeler mevcut. Bu nedenle CHP'li muhafif parlamenterlerin bölgelemleri seçim hesap-

bilir" denirken, Uğur Alacakaptan'ın sessiz sularda ganimet aradığı söyleniyor...

Büyük sermayenin CHP programına umut bağlanmış kanadının, parti içi kavga-da, Eyüboğlu-Topuz adı altında uc ve veren kanada kesin destek bağladığı ve "behehah!" yönetimi kapırmamaları gerektiğini telkin ettiği yaygın ve gözle görülmür oranda açıktı...

Muhafif kanattan bazı demokrat unsurlar, sermaye cephesinin oyunlarıyla ilk kez karşılaştıklarını itiraf etmekte çekinmiyorlar.

CHP, her zamankinden daha çok sermaye ediveniyile kuşatılmış halde kongreye gidiyor...

CEPHENİN DİYARBAKIR KABUSU

KUYUDAKI A DAM

Geçtiğimiz haftanın başında, Pazartesi günü sabahı, cephenin AP kesiminde yoğun bir hazırlık ve buna bağlı olarak heyecanlı bir faaliyet göze çarpıyordu.

AP'nin, geçen yıllara oranla daha çok önem verdiği büyük kongrenin toplanacağı haftanın başında, Karakaya barajının temeli özel bir önem taşıyordu. "Eserlere eserler katmak" gibi imajlarla geçmişte kalan bir "aziz hatıra"ya rahmet, okutulacak, mümkün olduğu anda bu yolla kamuoyunda puan toplanacaktı...

Basında, yayında, evde sokakta, tulust malzemesi olmasına bakılmaksızın "temel alma"ların arkasında kuvvet gerbeti aranmasının elbette bir nedeni olmaydı. Sermaye cephesi, kitleleri bir süre daha morfinleyecek tılsımları yitirmişti; en azından bu tılsımların tılsım olma gücünü hızla yitirdiğine tanık olmuştuk...

Bu konuda işlerin sarpa sarđına en çarpıcı örnek de, geçtiğimiz haftanın başında Diyarbakır'da izlenen olaydı.

Ne olmuştu Diyarbakır'da, neler olmuştu?...

DİYARBAKIR HATIRASI!...

Burjuva basının ırılı ufaklı korusu, önceleri "dev eser" neşriyatı yapmış, Diyarbakır'da alınan soğuk duştan sonra da, Diyarbakır'daki "bölücü sloganları" diline dolmakta gecikmemişti.

"Eserlere eser katmanın" kadri kıymetini bilmeyenler, nankörlük yapıyorlardı!...

Sermaye basınının paçavralığı, malum ve müptezel mevzilere sığınmakta gecikmiyordu.

Oysa, Diyarbakır, insanlık dışı bir yönetimin manivelalarını, demokrasiye, işçi sınıfına, emeği kitlelerin başına yöneltilmiş bir cephe hareketini protesto ediyordu.

GENE MI DEFTER ?

Aslında Demirel'in keyfini kaçırın nedenler, Diyarbakır'a kendisini getiren uçakta okuduğu gazetelerin satırından başlıyordu.

CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit, bir gün önce, parti meclisinde yaptığı tahrik merkezine ilişkin Ecevit'in söyledikleri daha da düşündürücüydü.

"Şöyle diyor Ecevit:

"... Meclis çalışmalarını engelleyenler, yakınlarının yolsuzluklarını ve o yolsuzluklarının hangi bakanlar tarafından nasıl korunduğunu gözden saklayabilmek, hesabını vermekten kaçabilmek için Meclis çalışmalarını engelleyen, engellenen Başbakan Demirel'dir."

20 milyarlık "dev" bir eserin temelini atmaya giderken, bu sözler Demirel'in keyfini kaçırma yetip de artmıştı. Hele hele sık sık başvurduğu bir tahrik merkezine ilişkin Ecevit'in söyledikleri daha da düşündürücüydü:

"Demirel, bildiği gibi demokratik rejimi kazaya uğratmadan yapamaz. Kendisi hükümet başkanlığı yapmaktan aciz olduğu için bir süre sonra orduyu mutlaka imdadına çağırma gereğini duyar..."

Ecevit daha sonra önemli bir iddia ileri sürüyordu:

"... Şimdi geçmişte olduğundan daha kısa sürede, Demirel'in bu ihtiyacı duyma noktasına geldiğini görüyoruz..."

CHP Genel Başkanı, devamla "dilek ve temennileri"ni sürdürüyordu:

"... Hiçbir onurlu ordu, hırsızlıklarını ört-bas etmek için Meclis denetiminden kaçanları kurtarmaya gelmez!..."

Ecevit'in sözlerindeki satır araları ilginçti. Burada yatan anlamlarda Demirel'in karantlık köşelerde sürdürüldüğü ilişkiler hakkında ipuçları veriliyor, halkın çok habarsız olduğu bir konuda Demirel'in niyetlerini CHP Genel Başkanı böyle sergiliyordu.

Cephenin büyük başı Diyarbakır havaalanına, bu izlenimlerin bıraktığı tor-tuyla indi.

BİTMEYEN YOLLAR

Karşısındaki manzara buz gibiydi ve kimbilir şehrin derinliklerinde kendisini ne sevimsiz görüntüler bekliyordu...

Perşembe'nin gelişi Çarşambadan belliydi, nitekim kente uzanan yolun kıyılarında öüm sesizliği vardı.

Bu arada asfalt yolun bir bölümünde yola taşlar dizildiği göze çarpmış, önden giden polieler apar-topar taşları temizlemekte gecikmemişti.

Filmlerdeki sahnelere benzeyen sessiz, anlamlı bir tepki gözleniyordu. Eylerin arasından uzanan yollarda "Allahın kulları" eserlere eser katmak için Ankara'lardan gelen başbakanı merak bile etmiyorlardı...

Sadece meraklı küçükler vardı yol kıyılarında ve onlar da garip şeyler mırdandıyorlar, bazıları cephe adına hiç de iç açıcı olmayan sözleri haykırmaktan geri kalmıyorlardı...

"Yuh!" sesleri arasında yüzlerce resmi arabadan oluşan bir konvoy, sıcakın altında ilerliyordu...

Bu arada yol kıyısındaki ilkokullardan birinin bahçesinde kendiliğinden bir çocuklar korusu oluşmuş, zar-zor yanlarına yetişebilen öğretmenleri kendilerini ancak dağıtmıştı...

HEM ZİYARET!...

Demirel'in belediye binası önüne gitmesi beklenirken, konvoy, 7. Kolordu'ya doğru yöneliyordu. Demirel, Kolordu komutanına nazik bir ziyaret yapı-yaktı!...

Planda yoktu, programda yoktu ama oluyordu işte... Bayram değildi, seyran değildi ama Demirel kolordu komutanlığına ziyaret ediyordu...

Daha sonraları Belediye önüne gelecek ve AP'li Ensarioğlu'ları sülalesinin köylerden toplayabildiği bin kişilik kalabalığa, "kalkınma masalı"ndan sayfa-lar çevirecekti...

Diyarbakır bir kabusu!...

Halk, sabah erken saatlerde uyanmış Ankara'dan gelecek zevatin içinde komandobaşının olup olmadığını soruşturmaya başlamıştı.

Teleks ve telefonlar, halktaki bu frekansa "higilil" mercilere iletmekte gecik-memişti.

Demirel, bu havanın farkındaydı, onun için olacak belediye önünde sadece kalkınma masalıyla yetiniyordu...

ERGANI VİRAJI

Bundan sonra benzer tabloya Ergani virajında da rastlanacaktı.

Sadece, cephenin büyük başına birşeyler duyurmak için viraja kadar gel-mek zahmetinde bulunan gençler "Kahrolsun faşistler" diye bağırıyordu.

Bunlar durup dururken söyleniyordu tabii. Türkiye'de son 19 ayda 100'e yakın siyasal cinayetin sorumlusu bir cephe yönetimine kimse çiçek atmayı düşünmemişti!...

Cephenin büyük başının Ergani'yi ziyareti, hiç durmamacasına, bir teğet çizerek, Ergani'den viraj almak olmuştu sadece!...

20 milyar liraya malolacağı ilan edilen Karakaya barajına bu allak-bullak izlenimlerle gidiliyordu...

KARAKAYA'YA DOĞRU

Ergani'den Karakaya'ya uzanan 100 kilometrelik stabilize yolun üzerinde-ki Çermik ve Çüngüş duraklarında, AP'li belediyeler hatırına otomobilden inen Demirel, siyasal konulara girmekten kaçınıyor, sadece "büyük Türkiye"-ye ilişkin vaatlerde bulunmakta yetiniyordu...

Dağlar, yarlar açılarak geline Karakaya'da ise yüzlerce otomobilden oluş-an konvoyu hazır bir bando bekliyordu...

Karakaya aşkına Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü parayı sebil etmiş. Yol-larda Edirne plakalı DSİ araçlarına rastlamak mümkündür. Samsun, Erzurum, Adana'dan getirilmiş resmi arabalar insan taşımaktan çok konvoyu uzatmak konusunda bir hayli etkin görevler yüklenmişler...

Cephenin büyük başı, yardımcısı Turhan Feyzioğlu, bakanlar ve general-ler, Fırat vadisinde "hayırlı" bir dinamitin patlamasını bekliyorlardı...

Daha önceki seremonide Feyzioğlu konuşuyor ve malum üslup ve satış-maları sola küfür üstüne küfür yapıyorlardı.

Kendileri de dinamit patlatıyorlardı ama bu dinamitin adı "hayırlı dinamit" idi!...

12 Mart'ta iskartaya çıkan "Dinamit" edebiyatından yarar umuluyor-du...

Türkiye'deki toplumsal uyanışın, sınıfsal bilinçlenmenin dinamikiğinden ür-kenterin, sermaye adın konuyu dar koridorlara sokma konsundaki telarları, çaresizlikleri sınıyordu, Feyzioğlu da sahibinin sesini plaga kaydediyordu!...

Cephenin büyük başı ise Diyarbakır havaalanında düşümlenen dilini açamı-yordu. Ancak, Feyzioğlu'nun açtığı geditken geçerek bir parça "dinamit" edebiyatı yapmış ve ara sıra da yumurklarını gösterme fırsatı bulabilmişti...

20 milyarlık Karakaya barajının temeli atılmıştı ama gümbürtüsü istenilen düzeylere ulaşmamış, ulaştırılmamıştı. Türkiye artık eskii ninnilerle uyutulacak gibi değildi!...

BÜYÜK BURJUVAZİ, CHP, DİSK ÜST YÖNETİMİ, TURİZM-İŞ'İ TASFİYE ETMEK İSTİYOR

Turizm-İş'te, büyük burjuvazi, CHP ve DİSK üst yönetiminin hak hukuk tanımaz oyunları peşpeşe sürüyor. Büyük burjuvazi, devrimci sendikacılık sahnesinde Turizm-İş'i silmeye kararı görünüyor. Bu girişiminde, en büyük desteği, CHP'nin en gerici kanadının güdümündeki kimi sendikacıların, DİSK üst yönetiminden buluyor. Yeni olayları sorgilemeden önce, geçmişe kısaca bir göz atalım.

PATRONLARI KORKUTAN SENDİKA

Turizm-İş, kendi işkolunda, DİSK'in en hızlı gelişen sendikalarından biri idi. İşkolunda, Türk-İş'e bağlı sarı Oleyiş'i silip süpürecek güce ulaşmıştı. Bu gelişmede, DİSK'e bağlı bir sendika olmanın getirdiği avantajların yanı sıra, Turizm-İş'in yönetimindeki kadroların ilerici sendikacılık ilkelerini hayata geçirmelerinin de büyük payı oldu.

GÖKDERE: TURİZM-İŞ'TE BÜYÜK EMEĞİ VAR.

Otel, lokanta vb. patronlarını korkutan, bu gelişme oldu. Turizm-İş'i içinde tutan kıymalı kafalarına koydular. İlk adimlarını, sendikadan 7. kongresinde attılar.

Bu kongrede, Turizm-İş'i güçlü konuma getiren ve kuruluşundan itibaren sendika içinde çalışan, devrimci sendikacılık ilkelerini hayata geçiren Turgut Gökdere genel başkanlığa, Rıza Erdoğan da genel başkan vekilliğine getirildi. Gökdere ve Erdoğan'ın dışındaki yürütme kurulu üyelikleri, burjuvazinin maskeli mağaları tarafından paylaşıldı. Burjuvazi, CHP ve DİSK üst yönetim planları tam anlamıyla gerçekleştirilse bile, sendikadan yönetimine tasfiye tohumları böylece serpilmiş oldu.

YÖNETİM İŞLEMEZ HALE GETİRİLİYOR

Yönetimdeki tasfiye tohumları, filizlerini çabuk verdiler. Turizm-İş yürütme kurulu, kısa zamanda mefluç hale getirildi. Kurul toplantıları, bir öğrenci derneği üyelerinin uğrak yeri haline getirildi. Yürütme kuruluındaki sosyalist sendikacıları yıldırıp sindirmek için bu öğrencilerin zorbalıklarından medet umuldu.

Yürütme kurulu böyle çalışmazdı. Tüzük maddelerine göre yeni genel kurulun yapılabilmesi için genel başkan Turgut Gökdere, genel başkanlıktan istifa etti. Müstafi genel başkana vekalet eden genel başkan vekili Rıza Erdoğan, yeni genel kurul tarihini saptadı.

Yönetimdeki tasfiye tohumları, genel kurulun sonuçlarını önceden tahmin edebiliyorlardı. Sonuç, hiç de kendi lehlerine olmayacaktı. Çünkü, son genel kurulda kendilerine oy veren delegeler bile olup bitenleri gördükten sonra, kimliklerini ve niyetlerini anlamıştı bu kişiler. Bu nedenle, yaklaşan genel kurulun denetim altına alabilmek için tasfiyeciler ekip, DİSK üst yönetiminin de yardım ve katkısıyla çeşitli hukuksuzluklara başvurdu. Genel başkanın istifasını izleyen dönem, Turizm-İş'ine girebilen turist yöneticilerin hukuksuzluk dönemi oldu.

NELER YAPILIYOR ?

Önce, kongrenin yerinin değiştirilmesi gerektiğini düşündüler. Kongrenin yeri DİSK genel merkezi olacaktı. Tüzüğe aykırı bu karara niçin varılmıştı? Bunun nedeni, kurtlarını dökmek için sendika binalarını ve genel kurullarını deneyen bazı öğrencilerin sunacağı hazır kuvvet ekiplerinden yararlanabile düşüncesi idi.

Sonra bu öğrencilerin yardım ve katkılarının kongre almaya yetmeyeceği anlaşılmış olacak ki, bu kez kongre tarihi değiştirildi. DİSK tüzüğünün hiç bir maddesi, ilan edilen bir genel kurul tarihini değiştirme yetkisi vermemektedir kimseye.

Turizm-İş içindeki tasfiye tohumları, zaman ve mekan ayarlamalarının kendilerini kurtaracağından da yeterince emin değillerdir. Bunun için başka hukuksuzluklara başvururlar.

Bu çerçeve içindeki oyunlardan biri, Turizm-İş İç Anadolu bölge temsilcisi İsmail Aslan'ın görevden uzaklaştırılmasıyla oynandı. Aslan'ın yerine Ali Altınkaynak adında, daha önce Maden-İş sendikasında istifa eden, Turizm-İş üyesi bile olmayan bir şahıs getirildi.

İsmail Aslan'ın tasfiye süreci burada bitmiyordu. YÜRÜYÜŞ'ün önceki sayılarında işveren avukatlığı yaptığı belirlenen Enis Coşkun adlı bir avukat aracılığıyla Aslan onur kuruluna verildi ve sendikadan "atıldı".

Enis Coşkun'un ve Turizm-İş içindeki tasfiye tohumlarının İç Anadolu bölge temsilciliğine "layık gördükleri"

GENEL KURULUN YAKLAŞMASI İLE, TURİZM-İŞ'İ TASFİYE GİRİŞİMLERİ DE HIZ KAZANIYOR. BÜYÜK BURJUVAZİ İLE ORGANİK BAĞLARA SAHİP CHP YÖNETİMİNİN MUTE-MET ADAMLARI, TURİZM-İŞ'İ DEVRİMCİ SENDİKACILIK SAHNESİNDE SİLMEK İÇİN HAK HUKUK TANIMAYAN UYGULAMALARA VE TASFİYELERE BAŞVURUYORLAR. EN BÜYÜK YARDIMI DA DİSK ÜST YÖNETİMİNDE VE İŞÇİLİK İLİŞKİLERİ BULUNMAYAN BİR ÖĞRENCİ GRUBUNDAN GÖRÜYÖRÖRÖR.

İsmail Aslan hakkında, İç Anadolu Turizm işçileri çok daha başka şeyler düşünüyorlardı. Bölgeye bağlı işyerlerinde çalışan işçilerin büyük çoğunluğu DİSK genel merkezine gönderdikleri imzalı dilekçelerde İsmail Aslan'ın temsilci olarak kalması gerektiğini belirttiler.

LOKAL SEÇİMLERİ Mİ, SOYTARILIK MI ?

İç Anadolu'dan başka, Marmara bölgesinde de ilginç kongre öncesi oyunlar oynanıyor.

Genel Kurula hazırlık olarak, Marmara bölge temsilciliğine bağlı lokal genel kurulların 25 Ekim tarihinde, yani genel kuruldan 1 gün önce yapılması isteniyor.

Marmara bölge temsilciliğinin lokal genel kurulları hakkındaki isteği de pek ilginçtir. Temsilciliğe bağlı 11 lokal var. Bunların tümü aynı gün ve aynı yerde yapılacak. Herbirine yarım saat zaman ayrılmış. Yani, normal mesai saatleri içerisinde, hatta daha kısa bir zaman içinde, 11 lokalın seçimleri yapılacaktır! Böyle fabrikasyon usulü genel kurullardan niçin medet umuluyor?

Sorunun cevabı çok açık. Lokal genel kurullarında, yürütme kurulları seçilecek. Seçilen yürütme kurulları, genel

kurul delegelerini seçecek. Ve bütün bunlar 1 gün içinde sığdırılacak. Seçilen delegeler ertesi günkü genel kurula yetiştirilecek. Bu, olacık iş değil. Olacık iş olmadığı için de bu yola başvuruluyor. Çünkü genel kurulun seçime değil tasfiyeyle ortaya çıkarılan delegelerle toplantı istenmektedir.

Genel kurul tarihinin 26 Ekim'e alınmasının gerekçelerinden biri de budur.

HAYDI GENÇLER

Hukuksuzluk ve sahtekârlıklar, genel merkezin dışına böyle taşınıyor. Ancak genel merkezdeki oyunlar, hukuksuzluklar da bitecek gibi değildir. Bir süre önce cereyan eden bir örnek şöyle:

Turizm-İş'in kasasındaki parayı kullanabilmek için, genel başkanın ya da genel başkana vekalet eden yöneticinin imzası gerekiyor. Tüzük hükümleri uyarınca, Turizm-İş adına harcama ancak böyle yapılabilir.

Ancak sendika tüzük hükümlerinin dışına çıkmaya niyetli kişiler ve bu kişiler tarafından kullanılmaya hazır "şok" kuvvetleri için bu pek bir anlam taşımamaktadır.

Dolayısıyla, Turizm-İş içindeki tasfiye tohumları, kurt dökmeye meraklı öğrencilerle birlikte sendikadan kasasını soymakta hiç bir sakınca görmezler.

İSMAİL ASLAN, İŞÇİLER ARASINDA

Açık bir soygundur bu. Soygun sonucunda kasadan alınan 160 bin lira sorumsuz yöneticiler tarafından, "gazete çıkarma ve bina boyama" gibi amaçlarla kısa sürede harcanıp bitiriliyor. Bütün bu ve benzeri işlemlerin olağan koşullardaki bir genel kurulda teker teker ortaya çıkarılacağını bilenler, işte bu nedenle genel kurulun her ne pahasına olursa olsun istedikleri zaman ve mekan koşullarında yapılmasına çalışmaktadırlar.

SHERATON'DA NELER OLUYOR ?

Turizm-İş'teki tasfiye tohumlarının önem verdikleri bir işyeri de Sheraton Oteli'dir.

Bunun için de Sheraton'a şırınga yapıldı. Hükümlere göre, bir işyerinde, işçi sayısı 500'ü aşmadığı sürece orada ancak 1 lokal oluşturulabilir Belgelerle sabit olduğu şekilde, Sheraton'da sayı tam tamına 440'dır. Ancak, kış mevsiminin yaklaştığı ve otellerin işçi azaltma yoluna gittiği bir dönemde, Sheraton'un işçi sayısı birden artar nedense! Bu sayı 503 olarak ilan edilir. Böylece Sheraton'dan iki lokal oluşturulacak ve delege sayısı

TURİZM İŞÇİLERİ ÜZERİNDE BÜYÜK OYUNLAR OYNANIYOR

suni olarak artırılarak, genel kurulun Sheraton-İş genel kurulu haline dönüştürülmesi yolunda bir adım atılmış olacaktır.

Sheraton hareketi bunlarla da kalmıyor. Gazetelerde bazı resimler yayınlanıyor. Bu resimler "Sheraton işçilerinin" Rıza Erdoğan'ı İstanbul valisine ve bölge çalışma müdürüne

şikayet etmesini gösteriyormuş! İstanbul valisinin ve bölge çalışma müdürünün işçiler için bir şikayet mercii olup olmadığı bir yana, resimdeki kişilerin kimliği de hayli ilginçtir. Resim incelendiğinde kalabalık içindeki 5-6 Sheraton işçisinin dışındakilerin kurt dökmekten başka resim çekmeye de meraklı öğrenciler olduğu anlaşılıyor.

DISK üst yönetimi, CHP ve büyük burjuvazinin işbirliği, Turizm-İş içindeki tasfiye tohumlarının aracılığı ve neo-göşist öğrenci grubunun figüranlığı ile, Turizm-İş'i tasfiye hareketi böyle gerçekleştiriliyor.

Komplocular, maşalar ve figüranlar, derslerini er geç alacaklar.

BÜYÜK SERMAYE İNTİKAM PEŞİNDE

AHMET ABAKAY

Büyük sermaye ve politik iktidarı MC işçi sınıfı üzerindeki tahakkümü sürdürmek, ekonomik çıkmazların faturasını işçi sınıfına ödemek çabasını olanca gücü ile ve giderek terörle sergilerken, işçi sınıfı ve emekçi kitleler de sennayeye karşı kararlı ve onurlu mücadelesini sürdürüyor.

DISK üyesi işçilerin, işçi sınıfını hedef alan Devlet Güvenlik Mahkemeleri'ne karşı 16 Eylülde yurt çapında başlatıldığı eylemler, Türkiye İşçi sınıfına yeni deneyimler kazandırmışken sennayeyi ve onun iktidarı MC'yi de korktu ve telaşa sürükledi. Sermaye çevreleri, işverenler toplanarak hücum kararları aldılar, işçi sınıfına, emekçi kitlelere karşı kara listeler düzenlediler ve yeni intikam yöntemlerini saptaçılar.

Devlet Güvenlik Mahkemelerinin ortadan kalkması üzerine basına, "kendi kendimize yeni tedbirler arayacağız" şeklinde açıklamalarda bulunan işverenler yaptıkları gizli toplantılar ve yayınlandıktan genelgelerle yeni tedbirlerini bulmuş görünüyörlar.

GİZLİ GENELGE DE NELER VAR ?

Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonuna üye sendikaların başkan ve genel sekreterlerinin katıldığı ve 21 Eylül 1976 günü İstanbul'da yapılan toplantıda alınan gizli kararlar işverenlerin işçiler üzerindeki intikam hırslarını açık ortaya koyuyor. Bu toplantıda alınan kararların Türkiye'deki tüm özel sektör işyerlerine en hızlı bir biçimde tebliğ edilmesine alınan intikam kararlarının uygulanma safhası başlatılmış oldu. İşveren örgütlerinin tüm şubelerine bildirilen ve uyulması istenen gizli genelgede "Devlet Güvenlik Mahkemelerini protesto eylemine katılan, teşvik eden işçilerin saptanarak işten çıkarılması ve daha önemlisi işten çıkartılan işçilerin isim listelerinin çıkarılarak bütün işyerlerine duyurulması ve işveren camiası içinde kesin olarak işe alınmaması" istenmektedir.

Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu tarafından bu konuda, Adana Sanayi Odasına TİSK Genel Sekreteri Kafet İbrahimoğlu imzasıyla gönderilen ve "gereğinin yapılması" istenen 22.9.

1976 tarihli yazıda, TİSK yönetim kurulunun ittifakla aldığı kararlar açıklanmakta ve özette şöyle denilmektedir:

• İşyerlerimizde, bu kanunsuz greve katılan işçilerin kimler olduğu tesbit edilmektedir.

• İşçilerin çalışmadıkları süreye ait ücretleri kesilmeli, ayrıca hafta tatili ücretleri ödenmemelidir.

• Kanunsuz greve katılan işçilerden gerekli görülenlerin iş akitleri ihbarsız ve tazminatsız olarak feshedilmektedir.

• Suç sayılan bu eyleme katılanlar, katılmaya teşvik eden veya zorlayanlar hakkında kanunlarımız hapis cezasının uygulanmasını derpiş ettiğine göre, eyleme katılanların ve karar verenlerin derhal savcılığa ihbar edilmeleri gereklidir.

• Kanunsuz grev karşısında konfederasyon camiasına girişilecek işlemlerin kesinlikle caydırıcı olmasını sağlamak ve kanunsuz grev hareketlerinin gelecekte tekrarını önlemek için üye sendikalarımıza bağlı bütün işyerleri şurlu ve örnek bir tutum içinde olmalı ve yukarıdaki maddelerde öngörülen hukuki müeyyideleri mutlaka uygulamalıdır."

Adana Sanayi Odası bu genelgeyi tüm üyelerine göndererek, gerekenin yapılmasını istemiş bulunuyor; diğer işveren örgütleri gibi.

MC GÖREVE ÇAĞIRILIYOR

İşverenler ittifakla aldıkları kararları salt özel sektörde uygulamakla tatmin olamayacaklarını da açıklamakta ve aynı genelgede MC iktidarının görevine çağrıldığını, şu cümlelerle belirtmektedir: "Aynı hukuki müeyyidelerin kanunsuz greve maruz kalan kamu sektöründe de uygulanmasını teminen konfederasyon hükümet nezdinde gerekli girişimlerde bulunmalıdır..."

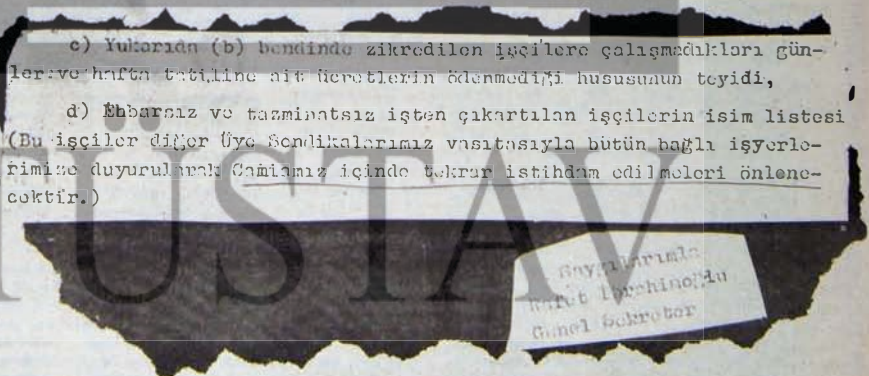
İşveren örgütü temsilcilerinin teşkilatlarına yayınladıkları genelgede asıl önemli madde, işçileri ömür boyu açlığa terketmeye ilgili intikam kararıdır ve şöyle denilmektedir:

"İhbarsız ve tazminatsız işten çıkartılan işçilerin isim listesinin çıkarılması bu işçiler diğer üye sendikalarımız vasıtasıyla bütün bağlı işyerlerimizde duyurularak camiamız içinde tekrar istihdam edilmeleri önlenecektir."

Ülkemizde hemen tüm işletmelerde, büyük işletmelerin tümünde örgütlü olan, 104 sendikayı bünyesinde barındıran ve kamu kesimi dışında tüm işkollarında söz sahibi olan Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonunun aldığı bu kararın uygulanmasının yani, "bu işin biraz zor" olduğunun kavrandığı da açığa vuruluyor.

Bu konuda da gene hükümete ve devlete başvurulacağı bildiriliyor. Genelgenin son bölümünde uygulanacak tedbirlerin teki gösterileceği düşünülmektedir, ihbarsız ve tazminatsız iş akdininin feshedilmesi işleminin uygulanmadan önce mahalli idari makamlara başvurularak tedbir alınmasını istenmesi, bu sağlanamazsa konfederasyona bilgi verilmesi... denilerek, böylece devletin ana, ya da yardımcı güçlerinin kendilerinin arında olacağı güvenesini vermek de ihmal edilmemiş oluyor.

Büyük burjuvazi, 1976'lar Türkiye'sinde işçi sınıfının ve müttfikleri emekçi kitlelerin gücünü pekala bilmesine karşın can havliyle aldığı bu kararları uygulamayı kafasına koymuş olabilir ve böyle görünüyor. Elbette kendi düşenin ağlamaya hakkı ve zamanı olmayacaktır.

c) Yukarıda (b) bendinde zikredilen işçilere çalışmadıkları günler ve hafta tatiline ait ücretlerinin ödenmediği hususunun teyidi,

d) İhbarsız ve tazminatsız işten çıkartılan işçilerin isim listesi (Bu işçiler diğer üye Sendikalarımız vasıtasıyla bütün bağlı işyerlerimizde duyurulması Camiamız içinde tekrar istihdam edilmeleri önlenmektedir.)

Gözetim Kurulu
Tarih: 1976/09/21
Genel Sekreter

İŞVERENLERİN İNTİKAM GENELGESİ

POLİTİK EYLEM

Bir sınıfın iktidarı devam ettirebilmesi için iki temel koşulu gerçekleştirmesi gerekir. Bunlardan birincisi, devlet aygıtını ele geçirmek ve bunu kendi sınıf çıkarları doğrultusunda kullanmak; diğeri ise, sınıf politikası ekseninde geniş bir kitle tabanı oluşturmaktır. Kitle tabanının nicel ve nitel değişimi, devlet aygıtının niteliğinde değişimlere neden olur.

EGEMEN SINIFLARIN DİSİPLİN ARAÇLARI

Bugüne kadarki bütün toplumsal sistemlerde, mücadele içerisinde olan her temel sınıf, o günün sosyo-ekonomik koşullarına göre etkinlik dereceleri değişen, ama özü itibarıyla aynı olan bir disiplin aracı ile kendi sınıfları için kitle tabanı oluşturmuşlardır. Köle sahipleri; köleleri öldürebilme hakkını toplumsal bir kural haline getirmişler ve bu "haklarını" meşrulaştırarak kölelerin büyük bir kitlesinin, kendi sınıf politikaları doğrultusunda hareket etmelerini sağlamışlardır. Buradaki "öldürme hakkı" köle sahipleri sınıfının en temel disiplini aracıdır. Bu hakkın etkisizleştirilmesi, kölelerin yüzürlük süren sınıf mücadelelerinde ulaşılması gerekli hedef olarak sürekli gündemde kalmıştır. Yine feodallerin, köylüler üzerindeki baskı, dolayısıyla kitle tabanı oluşturmaya yönelik disiplin aracı, angarya idi. Ve angarya, bu sınıfın bir "hakkı" olarak, toplumsal bir meşruluk kazanmıştı. Burjuvazinin disiplin aracı ise, işçileri açlıkla karşı karşıya bırakmak ve işten atmaktır. Başka bir deyişle, burjuvazinin işçi sınıfı içinde taban tutma aracı, iş güvenliğinin sürekli tehlikeye tutma tehdididir. İşçi sınıfının disiplin aracı ise, iktidara gelmeden önce ve geldikten sonra, burjuvaziye karşı vereceği mücadelede, kendi doğal sınıf politikasına uygun olan "demokratik - merkeziyetçilik"tir. Bu, başta işçi sınıfı ve emekçi kitleler olmak üzere halkın büyük çoğunluğunu çıkarlarına, azınlıkta olan burjuva sınıflarını uymaya zorlamaktır.

İşçi sınıfı ve müttefikleri sınıf ve tabakaların burjuvaziye karşı verecekleri ekonomik ve politik mücadeleyi yönlendirirken veya verilen bir mücadelenin seyir ve sonuçlarını değerlendirirken, bir yanda her somut kitle eyleminin doğrultusunu, burjuvaziye kitle tabanı oluşturmayı sağlayan açık tehdidinin etkisizleştirilmesini sağlamaya yönelmek; öte yanda, burjuvazinin, devlet aygıtını faşistleştirme girişimine engel olmak, onun, bu yönde yapacağı hazırlıkları daha teşebbüs halindeyken engellemek gerekir.

KUMANDANIN VE KURMAYDAN YOKSUN YIĞIT BİR ORDU

Sendikalar, üyelerine daha iyi yaşam koşulları sağlamakla yetinemezler. Sendikalar, üyelerine daha iyi yaşam koşulları sağlamanın yanında ve ondan önce, işçilerin iş güvenliklerini daha ileri haklarla göreceli bile olsa garantiye bağlayacak kuralları işverenlere dayatmak zorunluluğundadırlar. Ancak bu, toplu iş sözleşmesine konulacak iş güvenliği ilişkin hükümlerle yetinilecek anlamına gelmemelidir. Bundan daha önemlisi, burjuvazinin, işçi sınıfına karşı kullanılmak üzere elde etmeye çalışacağı bir silah etkisizleştirme için, işçi sınıfı hareketi, çoğu zaman iş yasalarının ve en ileri haklar ve garantileri içeren toplu iş sözleşmelerinin bile çerçevesini kırarak meşru savunma durumuna geçebilir ve geçmektedir. Böyle durumlarda ve şartlarda, işçilerin sendika yöneticilerine ve sendika yönetimine olan güvenleri, onların verecekleri kitlesel mücadeleyi hem nicel, hem nitel bir etkinliğe kavuşturur, bu mücadelenin boyutlarını genişleterek burjuvaziye köşeye sıkıştırır ve caydırma işlevini yerine getirir. Bu durum, verilmede olan veya verilecek olan mücadelenin objektif koşuldur. Yalnızca bu koşulların gerçekleşmesiyle, arzulanan hedefe ulaşılacağı gibi; kitlesel eylemin nicel ve nitel etkinliğinin sağlayabileceği mevzileri sağlamlaştırmak da mümkün olmaz. Bu objektif koşulla birlikte, kitlesel

eylemi, beklenen en iyi sonucu elde edecek bir şekilde yönetmek ve yönlendirmek gerekir. Başka bir deyişle, verilen mücadelenin subjektif koşulunun da gerçekleştirilmiş olması zorunludur. Bu koşullardan birinin eksik, yetersiz veya olmaması halinde, güçlü düşmana karşı, ya savaş yöntemlerini çok iyi bilen kumandan vekurmaydanoluşan fakat çok az askerden kurulu bir orduyla; ya da, kumandan ve kurmaydan yoksun fakat askeri çok yiğit ve fazla olan bir orduyla savaşmak demek olur. Her iki durumda da, düşmana önemli ölçülerde zarar verilebilir ama, saptanan hedefe ulaşmak mümkün olmaz.

Burjuvaziye karşı verilecek politik bir mücadele, elbette bir sendika yönetiminin insiyatifile sonuca ulaştırılmaz. İşçi sınıfının ekonomik mücadelesi dahil, demokratik ve politik mücadelesinin gerek öncü müfrezesi, yöneticisi ve kurmayı, onun öz partisidir. Ancak işçi sınıfının öz örgütü, işçi sınıfında daha ileri mevzilere kavuşturabilir, onu, burjuvazinin muhtemel tuzaklarına karşı koruyabilir.

KARŞIT GÜÇLER KÜÇÜMSENMEMELİDİR

Hiç unutulmamalıdır ki, gücü, görünürde ne kadar zayıf görünürse görülsün, karşı güçleri küçümsemeden ele almak gerekir. Savunmada olan taraf için tehdit ve biöf, insiyatif karşı tarafa kapıttır. İnsiyatif kaybetmiş bir yönetim, kitleyi kendi kaderleriyle başbaşa bırakmaktan öte hiçbir şey yapamaz. Yine, mücadele sırasında eylemi yönlendirenler insiyatif kaybederlerse, yapabilecekleri bir tek şey kalır: Eylemi, beklenen sonuçların alınmadığına bakılmadan durdurmak. Böylece, düzensiz, parça parça karşı güçlerin

deleye katılması muhtemel olan güçleri, başlangıçta veri olarak yola çıkmak, yönetenleri kaçınılmaz açmazlara sokar. Mücadeleye katılmaları mümkün olan güçleri, eylemin yürütümü sırasında düşünüp değerlendirmek gerekir.

MÜCADELE ALANININ SEÇİMİ

Bir diğer konu, mücadeleyi yönlendirenlerin liderlik sorumluluklarının önceden tartışılması ve belirlenmesidir. Burjuvazinin sıkıca ördüğü ve çerçevesini çizdiği alanın içinde kalarak kalıcı ve ileri mevzilere kavuşmak mümkün değildir. İşçi sınıfı, çeşitli zaman ve durumlarda egemen sınıfların kendisine dayattığı koşullarda ve alanda mücadele etmek yerine, kendi koşullarına uygun bir alanı ve eylem türünü seçer, seçmelidir. Özellikle bazı durumlarda böylesine bir eylemi kotarmak tercih olmaktan çıkar, bir zorunluluk olur. Her iki durumda da, eylemin niteliği politik olur. Başka bir deyişle, yürütülen mücadelenin sonuçları, politik ortamın karşılıklı sınıf dengesine göre değerlendirilir. Mücadele öncesi koşullar ve kurallar, eylemin sonuçlarına göre değişir; ve yeni biçimler alır. Bu nedenle eylemi yöneteceklerin eylem öncesi kuralları ve sonuçlarını veri olarak, yola çıkılmaları gerekir. Kuralların ördüğü duvarların yıkılması, sonuçlarının da yıkılmasını öngörür. Kuralların aşılıp, sonuçların aşılmasını düşünmek veya sonuçların ortadan kalkmasını mücadele hedefi olarak gündeme almamak, kitlesel eylemi daha başlangıçta başıboş bırakmak olur. Bu nedenle yöneticilerin eylemin sonuçlarının sorumluluğunu üzerlerine alarak işe başlamaları gerekir. Burjuvaziye karşı mücadele ancak böyle bir sorumlulukla kalıcı mevziler sağlayabilir.

POLİTİK BOYUTLU EYLEMLERİN SORUMLULUĞU DA BOYUKTUR

taarruzuna ve imhasına açık bir düzensiz geri çekilme yolu açılır.

Diğer taraftan, kotarılacak eylemlerle varılması arzulanan heffler, somut koşulların somut çözümünmesi sonucunda netleştirilerek belirlenmek zorunludur. Belirlenen bu hedeflerden en yakın olanının ise en açık bir şekilde, eyleme katılanlarca bilinmesi gerekir. Mücadeleye katılacak olan kitleleri "küçümsemek", somut şartların gerekli kıldığı hedefleri onlara açık ve seçik bir şekilde açıklamamak, kitlelerin kararlılığını zedeler, kendi gücüne olan inancını kırar.

Mücadeleye karar vermeden önce yapılması zorunlu olan durum değerlendirilmesinde önemle üzerinde durulması gerekli bir konu da, mücadeleye mutlak girebilecek gücün doğru olarak saptanmasıdır. İlk hedef, saptanan bu gücün ulaşabileceği hedeftir. Müca-

Son nokta, düşmanın acımasızlığı geçiğidir. Hiç bir düşün, tek bir başarıyla, tek bir muharebe ile yetinmez. Her başarıyı, daha sonraki hedeflerine araç etmek için, saldırdı üstüne saldırdı düzenler.

Burjuvazinin, işçi sınıfına duyduğu kin, geçici değildir. Burjuvazinin işçi sınıfına yönelttiği saldırılar, sınıf varlığı devam ettiği sürece sürer. Burjuvazi, işçi sınıfına karşı elde edeceği bir avantajla yetinmez. Hele düzensiz geri çekilmelerde, burjuvazinin taarruzları hem sayı olarak çoğalır; hem de, kural tanımaz bir açıklıkta olur. Bu yüzden, burjuvazinin gerek mücadele sırasında ve gerekse mücadele sonrasında, yapacağı muhtemel saldırıların önlemlerini önceden almak gerekir. Başka bir deyişle, burjuvazinin saldırılarına karşı önceden hazırlıklı olmak, savunma yapabilecek güç birliğini gerçekleştirmek zorunludur.

AMA NASIL

YÖNETİM VE DENETİM İNSİYATIFI YİTİRİLMEMELİDİR

Kotarılması düşünülen bir eylemi başlatmadan önce, yukarıda kısaca özetlemeye çalıştığımız ilkelere doğrultusunda durumu değerlendirmek ve bundan sonra karar almak gerekir. Böyle büyük politik boyutlara "ulaştırılan" bir eyleme ilişkin değerlendirmenin, sendika yönetim kurulunca yapılamayacağı açıktır. Bu, parti işlevidir. Ancak bu, yürütülmesinde karar verilen bir mücadelenin kuralsız, en azından belirli te-

sendikacılığı meslek ve geçim kapısı görenlerin, daha bir süre işçi sınıfımızın ileri sendikal hareketini tasallatında tutmalarına yardım etmektedirler. Oysa, işçi sınıfının sendikal hareketini daha ileri mevzilere götürecek olan yöneticiler, üyelerinin kendilerine olan güvenleri oranında etkin olabilirler.

TIP'IN UYARISI KEHANET DEĞİLDİ

DİSK yöneticileri ve onlara kurmaylık eden teknisyenleri, 15-16 Haziran olayları ile ve son 1 Mayıs büyük işçi gösterisiyle, geniş kitlenin güvenini, örgüt

Kıscası burjuva saldırılarına karşı önlemleri alınmadığı için bu eylemin sonuçları, işçi sınıfımızın kaçınabileceği bazı zararlarla uğramıştır.

Eylül Hareketi, iktidara yürümediğine, bu biçim ve koşullarda da yürüyemeyeceğine göre, düzenli bir yükseliş, ve geri çekiliş aşamalarından geçecektir. Hareketin yükselişi ve etkinleşmesi, toplu iş sözleşmesi görüşmelerinin yapıldığı masanın üzerine grev silahı nasıl konuyorsa, böylece burjuvazinin karşısına konulmalıydı. Toplu iş sözleşmelerinin uygulanmamasının önemi grev tehdididir. Geri çekilme sırasında, burjuvazinin saldırılarına karşı işçi sınıfının savunma aracı ise, hareketi aynı boyutuyla yeniden başlatılabileceğidir. Bu güç, inandırıcı ve gerçekten gerektirecek kullanılabilir olmalıdır. Ancak böyle bir güçle, burjuvaziye tasarladığı saldırılarından caydırmak mümkündür. Başkaça hiçbir yöntemle, burjuvaziye aldatmak mümkün değildir. DİSK üst yönetimi, bu anlamda, ne eylemi bir bütünlük içinde yöneterek ulaşılabilecek yüksekliğe ulaşabilmiş; ne de eylem sonrası burjuva saldırıları karşısında harekete soktuğu kitlesini koruyabilmiştir.

DİSK'e bağlı işçilerin başlattıkları direniş, grev prosedürünün ördüğü çerçeveyi kırmış; ancak sonuçlarını kıramamıştır. DİSK'in sosyal demokrat yöneticileri, eylem boyunca CHP'nin politik şemsiyesinin üzerlerine açacağı ummuşlardır. CHP ve onun muhtemelen yönlendireceği sosyal demokrat sendikalar imdadına yetişmeyince de, yöneticiler, paniğe kapılarak, zamansız grev kırıcılığı yapmışlardır.

GENEL EYLEM VE YEREL İNSİYATIF

16 Eylül işçi sınıfı hareketi, özü itibariyle genel bir hareket olarak başladı. Ancak, böylesine genel bir hareketin yönetimi işyerlerine kadar yerel yönetim ve insiyatiflerle yürütüldü. Oysa, genel bir eylem, yalnızca genel ve merkezi bir yönetim ile yönlendirilebilir. DİSK yöneticileri, bu eylemin yönetilmesinde bu çatlaklığı aralamış, giderek eyleme katılan işçilerden kopmuşlardır. Bir taraftan, Abdullah Baştürk, yapılan direnişin zımnında suç olduğu, suçlunun kendileri değil işçiler olduğunu ilan edip direnişi kırarak, öte tarafta Genel Başkan, "Genel yas"ı yeniden yorumlayarak yürütülmekte olan direnişi kastemediğini belirterek, geriçekilişin gelişini güzel ve kendi haline bırakılmasına neden olmuştur.

Demokrasiyi ileriyeye götürme mücadelesi verenler, kotaracakları eylemin yazacakları yazının, yapacakları konuşmanın niteliğini, elbette somut koşulların ışığında çözümler yaparak saptarlar. Ama, bu değerlendirmeyi yaparken, hiçbir zaman kendilerini savcı yerine koyarak, yapmayı kararlaştırdıkları eylemin ve sorumluluklarının yasalarla uygulanması önceden araştırmazlar ve araştırmamalıdır. Savunma, eylem kararlıktan sonra yapılır. Bu kuraldır. Bu anlamda da DİSK yöneticileri, politik bir eylemin politik planında sorumluluk olmaksızın özenle kaçmışlardır. Böylece, direniş, politik planda olduğu kadar, fiilen de yöneticisiz bırakılmıştır.

Eylül direnişinin ne zamanlaması yapılmış ve kitlelere iletilmiş; ne hedef açık seçik kitlenin önüne konulmuş; ve ne de, direnişe katılanların birlikteliği sağlanabilmiştir. Bir işyeri direnişini sürdürürken diğer bir işyeri işbaşı yaptığini ilan etmiştir. Bu başboşluk direnişlerini sürdüren kitleyi kararsız ve inançsız bir duruma sokmuştur. Artık işçiler, yöneticilerinden gelecek talimatı değil, ne yapacaklarını birbirlerine danışarak kararlaştırmışlardır.

SONUÇ

16 Eylül direnişi, bütün bunlara rağmen, yine de, Türkiye'nin demokratikleşme mücadelesine yeni mevziler kazandırmıştır. Türkiye işçi sınıfı hareketinin kendi kurtuluşu için açılan ve giderek geliştirilen yola girmesi daha da hızlanmıştır.

Unutulmaması gerekli toplumsal bir kural vardır; sürüp gelen ve gidecek olan; işçi sınıfı mücadelesine katılmak demek bela köprüsünü geçmek demektir. Geçiş için baş verilir. Köprüünün üzerine çıktuktan sonra, yoldu yarısından geri dönülebilir, bu baş bir daha iade edilemez.

BURJUVAZİ, AÇLIK TEHDİDİNİ KULLANIYOR

mel yanlışlıklara düşerek sürdürülmesi anlamına da gelmemelidir. Birçok kendiliğinden hareket iyi yönetildiğinde, daha genişboyutlu amaçlara eksiğ zaman araç kılınabilmektedir. Sorun, hareketin niteliğinde değil, hareketin örgütlenmesini ve yönetimini alanların işlevlerini ne şekilde yerine getireceğidir. Hep bilindiği ki, kendiliğinden başlayan yerel bir işçi sınıfı hareketi, doğru yönetilip örgütlendiğinde çok başarılı ileri mevzilere kavuşturulabilmektedir. Yine hep bilinir ki, çok haklı nedenlerle yola çıkan ve koşulların olanak verdiği en geniş kitleyi kucaklayan bir eylemin yöneticileri, burjuvazinin gücünü, kendi gücünü, o andaki koşulların doğru çözümlenmesi sonucunda varılması öngörülen hedefi doğru saptayamazlarsa, burjuvazinin muhtemel saldırılarına karşısında tedbirli olamazlarsa, kitleyi uzun süreli bir hareketsizliğin ve kendine güvensizliğin içine iterler. Bu nedente, bir eylemi, başlangıcından sonuçlanıncaya kadar, yani yükseliş, düşüş ve geri çekilme dönemlerinin hepsinde insiyatif ve denetleme gücünü sürekli elde tutarak yönlendirmek gerekir.

Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu'nun (DİSK) "genel yas" çağrısı üzerine, Türkiye işçi sınıfı hareketinin en geniş boyutlu kitlesel direniş hareketi 16 Eylül'de başlatıldı. Böylesine bir eylemin öncesini, yönlendirme biçimini ve sonuçlarını, özetlemeye çalıştığımız ilkelere ışığında değerlendirmek gerekir. Bu değerlendirmeler, bir tarafta, içine düşülen temel yanlışlıkların bir daha tekrarlanmamasına hizmet edecek; öte tarafta da, temeldeki yanlışlık ve eksikliklerin yol açtığı ve açacağı umut kırıklığı karşısında işçilerimizin örgütlerine sahip çıkmalarını sağlayacak, ancak işçileri, aynı yanlışlıkları daha birçok kez tekrarlayabilecek mevcut yöneticilerden uzaklaştırarak onlara karşı muhalefeti örgüt disiplinini zedeleden örgütlemeyi gerçekleştirmeye yarayacaktır. Bu değerlendirmelerin yapılmaması gerekliliğini savunanlar,

işleyişindeki tüm hatalara rağmen sağlamışlardır. Ancak ne DİSK'in sosyal demokrat yöneticileri, ne de, DİSK'e pano gözü ile bakan teknisyenler, hareketin öncesinde ciddi hiçbir hazırlık yapmadıkları gibi, eylem sırasında ve sonrasında da insiyatifi elden kaçırmışlardır. Türkiye İşçi Partisi'nin, direniş daha henüz başlarken yaptığı uyarı, kehanet değildi. Bu uyarı, mücadele öncesi gereken işlerin yapılmasının yolaçağacağı zararı olabildiği kadarıyla azaltmaya yöneltti. Hazırlıksızlık, özellikle mevcut güçlerin en iyi şekilde yönlendirilmesi yerine, CHP'nin politik şemsiyesinin açılacağı, giderek TÜRK-İŞ'in sosyal demokrat sendikalarının da eyleme gireceğini veri olarak yola çıktılar. Bu beklentileri gerçekleştirmeyince, zaten fiilen de yöneticisiz kalan kitleye kendi paniklerini yansıtarak kitle eyleminin etkinliğinin sönüşüne neden oldular.

İşverenlerin, yasal bir greve gidilirken bile, öncü işçileri işten atabildiği bir dönemde, yapılacak bir direnişin sonrasında, burjuvazinin bu yönde yapacağı mutlak bir saldırının önünü alabilecek bir mücadele yönteminin örgütlenmesini yapmamak, hele düşünmemek başlanılması mümkün olmayan temel bir yanlışlıktır.

HAREKETİN AŞAMALARI DOĞRU YÖNLENDİRİLMELİYDİ

16 Eylül direnişinin yönü, burjuvazinin devlet aygıtını faşistleştirerek olan DGM'ye hayır diyerek, böyle bir yasanın çıkışını engellemeye yöneltti. Bu yanıyla 16 Eylül büyük işçi sınıfı direnişi başarılı oldu; ve burjuvaziye, yeni bir mevzi elde etmekten, en azından şimdilik alıkoymdu. Hareket, bu yanıyla başarıya ulaşmıştır. Ancak, eylemin yönetimi, örgütlenme biçimi ve hedefin açık seçik olmaması, işçi sınıfı hareketinde kısa sürede tedavisi güç yaralar açmıştır.

GREV HAREKETİ YENİ BOYUTLAR KAZANIYOR

GÜLTEPE BELEDİYE İŞÇİLERİNİN YÜRÜYÜŞÜ

Geçtiğimiz hafta içinde Gültepe belediyesi işçileri üç aydır kendilerine maş aş ödenmesini protesto etmek için hak yürüyüşü adını verdikleri bir yürüyüş yaptılar.

Cumhuriyet meydanından başlayıp Alsancak'ta biten yürüyüşe 300'ü aşkın işçi katıldı.

İşçiler yürüdüğü için olsa gerek, bugüne değin görülmemiş emniyet tedbirlerinin alındığı, işçi başına nerede ise bir polislin düştüğü yürüyüşte, herhangi bir olay çıkmadı. DİSK üyesi Genel-İş sendikasının üyesi olan Gültepe Belediyesi işçileri yüksek bir bilinç düzeyine sahip, politize olmuş işçiler. Sorunlanmasahip çıkıp mücadele etmeyi biliyorlar. "Katil MC yıkılsın" gibi sloganlar atan ve çeşitli pankartlar taşıyan işçiler, Cumhuriyet meydanında yapılan kısa konuşmalardan sonra herhangi bir olay çıkmadan dağıldılar.

Partizanca uygulamalar sonucu işçilerine maş veremez duruma düşen Belediye Başkanı Aydın Erten, otobüsleri satmak istediğini, buna da AP'lilerin engel olduğunu söyleyerek yakında belediyenin kapısına kilitle vurnak zorunda kalacaklarını belirtti.

FAŞİSTLERİN SALDIRISINA UGRAYAN İŞÇİ

TARİŞ'DE FAŞİST TERÖR

Geçtiğimiz hafta içinde İzmir'in Bayraktı semtinde Tariş İplik Fabrikası işçilerinden Büyük Ülkü Demeği üyesi Kamil Sönmez, henüz nedeni bilinmeyen bir kavga sonrasında 9 Ekim günü öldürüldü.

Faşist kuruluşlar bu olayı fırsat bilerek 11 Ekim günü SSK'nın Tepecik'teki hastahanesinde cenaze merasimi görünümü altında Tariş fabrikalarında çalışan tüm işçilerin katılmak zorunda bırakıldığı bir gösteri düzenlediler.

Bu gösteriye, işyerleri kapatıldığından, çift yemyiye verildiğinden ve silahlı zorbalann zor kullanmalarından dolayı işçileri ile otobüslere bindirilip

İLERİCİ BELEDİYELER, MC İKTİDARININ BOY HEDEFLERİ ARASINDA. MC PARTİLERİNE SEÇİMLERDE İTİBAR ETMEYEN HALK BU YOLLA CEZALANDIRILMAK İSTENİYOR. GÜLTEPE BELEDİYESİ EMEKÇİLERİ MC'NİN TUTUMUNU PROTESTO İÇİN YÜRÜDÜLER.

apar topar gönderilen işçiler ve işçi görünümü komandolar katıldılar.

Hastahane bahçesindeki toplantıda, taşkınlıklar yapıldı, gerici sloganlar atıldı. Hastahane yetkilileri ve daha sonra hastahaneyeye gelen toplu polisi olaya seyirci kaldı.

Gösteri, yürüyüş haline dönüşerek sürdü. İşçiler MİSK'in önünden geçerek Alsancak Camii'ne yöneldiler. Daha sonra otobüslere bindirilerek işyerlerine geri gönderildiler.

Olay, bugüne kadar bu işyerlerinde ileri işçilere uygulanan baskılar sonucu yapılan "eylem"lerden bir yenisi olarak düşünülmeli. Nitekim bu olayın hemen ardından ayın 13'ünde bu işyerlerinde çalışan ve zorla yaptırılan bu tür işlere katılmayan işçiler dövülüp cezalandırılıyorlar. Muzaffer Ayav da bunlardan biri. Ayav bu fabrikaya Haziran'da girmiş ve o günden bu yana her türlü baskı ve zor kullanma olaylarına tanık ve hedef olmuş.

Ölkücülerin "öldürülen arkadaşlarımızın intikamını almak için" dövdükleri Ayav "ilerici olmanın cezasını çekiyorsunuz" dedive olayı şöyle anlattı:

"Ayın 13'ünde işe gittiğimde düzenledikleri mitinge neden katılmadığımı sordular. Ya istifa et, ya da çek git dediler. İstifa edeceğimi söyledim. Evraklarını alıp doluşturma başladığımda on-onbeş kişilik bir grup önümü çevilerek beni boş bir ambara ittiler. Kapıları kapatı ellerindeki zincir ve sopalar ile dövdüler. Yere yığılınca bıldı diye bırakıp, kapıları üstime kapatıp gittiler. Sonra gözlerimi hastahane açtım. İş kazası yaptım, merdivenden düştü diyerek hastahaneyeye getirmişler. Dün akşam bir kadını dövdüler, bu akşam da çok sayıda işçiyi dövceklermiş. Fabrikada onlara katılmayan 400 kadar işçi var. Hepsi terör ve baskı altında tutuluyorlar.

Muzaffer Ayav SSK hastahanesinde kafasında iki diğak sağ kolunda bir kırık, sırt ve bacaklarında morartılar ile yatıyor.

için bir araç olarak kullanılmak isteniyor.

Yay-Kur bütünleme sınavlarının ertelenmesine ilişkin Milli Eğitim Bakanlığının yayınladığı bildiri üzerine basına bir açıklama yapan Sosyal-İş Genel Başkanı Özcan Kesgeç, "Yay-Kur bütünleme sınavlarını ertelemek çözüm değildir" demıştır. Sosyal-İş Genel Başkanı Özcan Kesgeç'in bu konudaki açıklaması şöyledir.

"Sosyal-İş üyesi SİSAG işçileri 5 Ekim 1976 tarihinden beri grev uygulamaktadırlar. İşyerinde greve başlanmasının nedeni, Hacettepe Vakfına bağlı SİSAG yöneticilerinin sorumsuz davranışlarıdır.

Yay-Kur'un seçme, yerleştirme ve not değerlendirmeye projesi, SİSAG'da yapılan önemli projelerden sadece biridir. Tüm projelerin sorumlularının ve uygulayıcılarının greve başlanmaları birlikte sorumsuz SİSAG yöneticileri, projeleri ehliyetiz kimselere yaptırmak girişiminde bulunmuşlardır. Yasalara göre ayrıca suç olan bu girişime, Milli Eğitim Bakanlığı da katılmıştır. Milli Eğitim Bakanlığı, İş İşleri Bakanlığına yazdığı gizli bir yazıda, grevci işçilerin işlerini yaptırabilmek için polisyeye tedbir alınmasını istemektedir. Bu istek üzerine toplu polisi, emniyet birinci şube yetkililerinin grevci işçilerin üzerine baskılar yoğunlaştırmıştır.

Yay-Kur projesinin dışından uzman olmayan kişilere yaptırılması halinde 90 bin öğrencinin öğrenimleri açısından felaket olacağına ilişkin yerlere tarafından bildirilmesi üzerine bundan vazgeçmişlerdir. Ancak uygulamaya konulan, sınavların ertelenmesi çıkar yolu değildir. Bu proje ancak konuyu en ince ayrıntılarına kadar bilen SİSAG'ın uzman işçileri tarafından yapılabilir.

Çıkar yol, sorumsuz davranışları içinde bulunan SİSAG yöneticilerinin objektif davranmalarını ve uzmanlaşmış SİSAG işçilerinin toplu sözleşme isteklerine gerçekçi açıdan yaklaşmalarını sağlamaktır. Bu sağlanmadığı sürece Yay-Kur ve benzeri pek çok önemli proje yapılmayacaktır. Bundan ötürü doğacak sonuçların tek sorumlusu ise SİSAG yöneticileri olacaktır."

YAY-KUR BÜTÜNLEME SINAVLARINI ERTELEMEK ÇÖZÜM DEĞİLDİR

Ankara'da SİSAG'da çalışan 170 işçinin grevi bütün engellemelere, işverenin yasadışı tutumuna rağmen başanı ile sürüyor. DİSK'e bağlı Sosyal-İş sendikasının başlatığı grev, işveren ve MC iktidar tarafından kırılmak isteniyor. YAY-KUR bütünleme sınavlarının ertelenmesi SİSAG direnişini desteksiz bırakmak

MC İKTİDARI SİSAG EMEKÇİLERİNİN DİRENİŞİNİ KIRMAK İÇİN YAYKUR SINAVLARINI KULLANMAYA ÇALIŞIYOR. AMA BU OYUN DA SÖKMEYECEK.

MADEN-İŞ'İN TEBA İŞYERİNDEKİ GREVİ

İzmir'de Maden-İş kolunda çalışan Teba kolektif şirketi işçileri 30 gün önce başlattıkları grevi bugün ile sürdürüyorlar.

Yeni toplu sözleşme görüşmelerine başlandığında pemsip maddelerinde de uyulmuş, fakat sosyal haklar ve ücretler konusunda anlaşma sağlanamamıştır. Uzlaştırma Kuruluna gidilmiş, ancak işçilerin birinci yıl 60, ikinci yıl 60 şeklinde olan zam talepleri kabul edilmemiştir. Kurul'dan "Birinci yıl 40, ikinci yıl 40" şeklinde bir karar çıkmış, ama bu karar da taraflarca kabul edilmemiştir.

İşçilerin 45-45 şeklinde değiştirdikleri taleplerini de kabul etmeyen işveren, uzlaştırma kurulu daha çalışmaları sürdürürken başka bir semtte bir depo kiralarak fabrikadaki ham maddeleri ve takımları bu depoya nakletmiş, işyerindeki 220 işçiyi bir ay üretim yapmaksızın, fakat ücretlerini alarak fabrikada bulunmaya zorlanmış, bu süre sonunda da bir gece işyerinin kapısına kilit as-

rak lokavt ilan etmiştir. Bunun üzerine işçiler de çadırlarını kurarak kapının önüne çıkmışlardır.

İşverenin bir de Balçova'da, aynı tür üretim yapan 20 işçinin çalıştığı bir işyeri vardır. Bu işyerindeki işçileri genel direniş sonrasında direnişe katıldıkları gerekçesi ile 17. madde işletilerek işten atılmıştır.

İşçiler bu kanunsuz eyleme karşı direnmeye başlamışlardır. Gelen polis de işçileri fabrika önünden uzaklaştıramamıştır.

İşverenin amacı açıktır. İzmir'in Balçova semtindeki ikinci işyerindeki işçileri böylece işten atarak Maden-İş sendikasının yetkisini düşürmek, yerine alacağı işçiler ile de kendi istemleri doğrultusunda bir çalışma düzeni kurup bu işçileri günde üç vardiya halinde çalıştırarak üretim açığını kapatmak istemektedir. Böylece birinci işyerindeki grevi de etkisiz hale getirmeyi başarmış olacaktır.

Oysa işçiler düzenlenen oyunların bilincindedirler. Her iki işyerinde de çalışan işçiler inanç ve kararlılıkla eylemlerini sürdürmekte ve işverenin tüm oyunlarını bozarak istediklerini alacaklarına inanmaktadır.

MADEN-İŞ'İN İZMİR'DE TEBA İŞYERİNDE BAŞLATTIĞI GREV SÜRÜYOR.

PLASSA GREVİ SÜRÜYOR

Adana-Mersin karayolu üzerinde kurulu, Sabancı Holding'e ait PLASSA işyerinde grev var.

Bu işyerinde örgütlü bulunan DISK'e bağlı Lastik-İş Sendikası, grev uygulamasına 12 Ekim günü başladı. İşverenbaşısı Halit Narin'in süreklî "uyan"larını dikkate alması olacak ki, Sabancı Holding, işçilerin isteklerinin hiç birini kabul etmedi. PLASSA'nın 80 işçisi bunun üzerine grev kararı aldılar.

Toplu iş sözleşmesinde öne sürülen talepler arasında, önemlileri şunlar:

1 Mayıs'ın işçi bayramı olarak tanınması, DGM'ye karşı direniş sırasında işten atılan 3 işçinin tekrar işe alınması, ücret zammı ve sosyal haklar.

YURUYOŞ muhabiri 16 Ekim günü, grevdeki PLASSA işçileri ile konuştu. İşçiler, muhabirimizin grevle ilgili sorularını şöyle cevapladılar:

— Grev hakkında genel olarak ne düşünüyorsunuz?

— Grev bizim silahımız. Patronlar iyice anlamalıdır ki bu silahı kullan-

makta, hem de etkin bir biçimde kullanmakta kararlıyız. Hiç bir tavize yanaşmayacağız.

— İşten atılan arkadaşlarımızın işe alınması da talepleriniz arasında..

— Diğer tüm isteklerimizin kabulü dışında, işten atılan arkadaşlarımızın işe alınmaması durumunda da gevrimiz sürecektir. Zaten, işten atılan arkadaşlarımızın durumu, greve gitmemizden önce büyük nedenlerinden biri.

— İşten atılma olayı, DGM'ye karşı direniş sonucu ortaya çıktı. DGM hakkında düşünceleriniz?

— Faşizmin ilk hedefinin işçi sınıfı olduğunu biliyoruz. DGM de Türkiye'de faşizmin tımanışını hızlandırmak üzere düşünülen araçlardan biri idi. Sıkıyönetimsiz sıkıyönetimi getirmenin araçlarından biri olarak burjuvazi tarafından gündeme getirildi. Ancak başta işçi sınıfı olmak üzere, diğer demokratik güçlerin kararlı direnişi sonucunda burjuvazi hedefine ulaşamadı.

DGM genel bir doğruyu kanıtladı. Faşizm her zaman karşısında örgütlü ve bilinçli işçi sınıfını bulacak. Faşizme geçit yok.

EGE ÜNİVERSİTESİ YURTLARINDA GEÇTİĞİMİZ YIL, HEDEFLERİNİ GERÇEKLEŞTİREMEYEN MC VE KOMANDOLARI BU DERS YILINA HIZLI GİRDİLER. EGE ÜNİVERSİTESİ YURTLARINDA OLAYLAR BİRBİRİNİ İZLİYOR.

FAŞİST SALDIRILAR EGE ÜNİVERSİTESİNDE YOGUNLAŞTI

Faşistler, Ege Üniversitesi'ni tamamen ele geçirmek doğrultusundaki girişimlerine devam ediyorlar. Geçtiğimiz günlerde 200 silahlı zorbannın, yurtlarından "tamirat" nedeni ile çıkarılıp çadırlarda barınmak zorunda bırakılan ileri öğrencilere yaptıkları saldırı püskürtülüp, saldırganlar bozguna uğratılınca yeni tezgahlar düşünülmeğe başlandı.

Önce Bornova Jandarma Komutanı Hanefi Erkan tarafsız davrandığı için görevinden alınıp yerine Kırkçağaç'tan bir yüzbaşı atandı. Sonra yurt müdürü değiştirilip MHP'li bir müdüröğrevere getirildi. Böylece bugüne kadar tecrit edilmiş durumda olan faşistlerin okula etkinlik kazanmaları için gerekli yapı oluşturulmuş oldu.

Son hafta içindeki olayların gelişimi ise şöyle:

Okulun açılmasına bir gün kala kampus içinde bulunan Yüksek Öğretmen Okulu'nu üs olarak kullanan faşistler, tamirat nedeni ile boşaltılan yurtlara gizlice girdiler. Daha doğrusu, yurt müdürü tarafından içeri alındılar. Kapıda bekleyen jandarmalar da yüzbaşılardan aldıkları emir üzerine bu olaya ses çıkarmadılar. İleri öğrenciler bu olayın hesabını yurt müdürüne sorduklarında "içeriye alınanların kayıtlarını yaptırıldıklarını, yurdun yasal öğrencileri oldukları" cevabını aldılar. Oysa daha sonra kayıtlarının yenilenmesini isteyen öğrencilere tamirat bittikten sonra kayıtlarının yapılabacağı söylenmiş ve talepleri geri çevirmişler.

Bu haksız uygulamaya karşısında öğrenciler yurtlara giderek diğer bloklara girmek ister ve binaların önünde toplanırlar. Bu öğrencilerin üstüne içeride bulunan faşist militanlar tarafından ateş açılır. O gece sabaha kadar süreceğ olan çatışmalar başlar. Çatışmalara jandarma seyirci kalır. İki kişi yaralanır. İleri öğrencilerin kararlı direnmeleri üzerine yurt idaresi ve jandarma faşistleri yurttan çıkarmak zorunda kalır.

Bugün ise yurtlarda hayat durmuş vaziyettedir. Belediye otobüsleri de dahil hiç bir taşıt işlemekte, taksiler bile can güvenliği olmadığı gerekçesiyle yurtlara gitmemektedir. Kız bölümlerinde ise öğrenciler baskı altında tutulmaktadır.

Olaylar sonrasında bir bildiri yayınlayan üniversite yönetim kurulu, olayı ve sorumlularını kınamış, olayların devamı halinde üniversitenin kapatılacağına dikkat çekmiştir. Çeşitli makamların yer aldığı bildiriye özetle şöyle denilmiştir: "Olaylar üniversitenin dışında düzenlenmekte daha sonra tertipler üniversite bünyesinde olaylar haline dönüşmektedir. Olaylar bir grup öğrencinin yurtlara gece ve gizlice alınmasından sonra patlak vermiştir. Daha önce yurttan çıkarılan öğrenciler de, haklarını aramak için blokları işgal etmişlerdir. Hangi gruptan olursa olsun yurtlar boşaltılmalı, huzur sağlanmalı, yurda ilgili kurumun genel prensipleri içerisinde objektif biçimde gerçek öğrenciler kabul edilmelidir."

Üniversitede yeni faşist saldırılar bekleniyor.

SINIFLARIN POLİTİK KADROLARI

METİN ÇULHAOĞLU

Bir zamanlar Demirel efsanesi vardı. Demirel "büyük zamanlamacı" idi. "Çok becerikli" bir politikacı idi. Sınıf olarak burjuvazinin çıkarlarını kısa ve uzun vadede çok iyi "hesaplıyor"du.

Efsane böyle yaratıldı. Bu efsaneyi, küçük burjuva düşünürler yaratılar. Şimdi aynı kişiler efsaneyi yıkıyorlar. Kendi yaratıkları imajın tam ters ucunda yeni bir imaj yaratarak. Bu da şöyle yapıyor: Demirel, burjuvazinin de çok gerisinde kalmıştı. Burjuvazinin sınıf çıkarlarını politik alanda savunacak niteliği bütünüyle yitirmişti. AP ve Demirel, ırkçılarla ve şeriatçılarla işbirliği yapıp yazık etmişti. İtibarını yitirmişti.

İki kutupta, iki yanlış. İkinci yanlışın kaynağı, burjuvazi ile siyasal iktidar ya da partiler arasındaki ilişkileri yerli yerine oturtmamak. Ortaya çıkan uyumsuzluk ve sürtüşmeler abartılmış anlamlar yakıştırmak. Bu yanlış ortaya çıkarmak için, burjuvazi ile burjuvazinin politik kadroları arasındaki ilişkileri yerli yerine oturtmak gerekiyor. Bunun için de, Marksist öğretinin temel bulgularından birine dönmek zorunlu.

Marksist öğretinin temel bulgularından biri şu: İşbölümü, tarihsel gelişimin temel güçlerinden biri. Kapitalizmle birlikte, işbölümü daha üst boyutlara ulaştı ve yaygınlaştı. İşbölümü, toplumsal hayatın çeşitli alanlarına yansıyor. Bunlardan biri, "düşünsel emek" ile diğer emek türlerinin birbirinden ayrılması. Bu ayrımın burjuva toplumlarındaki somutlanma biçimlerinden biri, burjuvazinin kendisi ile burjuvazinin politik, felsefi vb. temsilcilerinin birbirinden ayrılması. Burjuvazinin sınıfsal çıkarları, kendileri bizzat kapitalist olmayan politikacılar, düşünürler tarafından temsil ediliyor. Yürütülüyor. Bu ayrılık, hiç bir şekilde temelde değil. Yalnızca işbölümünün doğal ve zorunlu bir uzantısı.

Ancak bu doğal ve zorunlu uzantının başka uzantıları da var. Bu da şöyle: Özünde belirli bir sınıfın çıkarları temsil edilmekle birlikte, örneğin politik düzeydeki faaliyetlerin pratik üretim faaliyetlerinden ayrılması, sınıflarla bu sınıfların temsilcileri arasında zaman zaman ve çeşitli boyutlarda uyumsuzluklar, kopukluklar doğurabiliyor. Uyuşmazlık ve kopuklukların zamanı ve boyutları çok önemli. Çünkü, egemen sınıfla bu sınıfın temsilcileri arasındaki uyumsuzlukların abartılması, bu iki unsurun dikkate alınmaması sonucunda ortaya çıkıyor.

Zaman ve boyut unsurlarına, günümüz Türkiye'siyle eğilelim. Türkiye'nin güncel olayları en somut örnekleri oluşturuyor. Önce egemen sınıfların düşüncülerinden egemensiniflara iletilen bir mesaj:

"Fabrikanın Genel Müdür Yardımcısı beyefendi övünmüşler: — Kanunusuz direnişten sonra hiç kimsenin işine son vermedik... İşimize size şecaat arzederken şirketinizi söyleyen çingene örneğinin işveren kesimimize düşen gölgesi."

İyi halt işlemişsiniz efendim. ..."
(Bedii Faik, Hala mı Uyku? Son Havadis, 19 Ekim Salı)
Bir başka serzeniş de Başbakan Demirel'den. Demirel, AP temsilciler meclisi toplantısında şöyle diyor: "Süreklilik bağını çözüme görevini yükledik ama ne yaptığımızı anlatamadık."

Şimdi sıra, büyük burjuvazinin doğrudan doğruya MC'ye ve geçmekteki hükümetlere yönelttikleri eleştirilerde. Sakıp Sabancı 19 Ekim günü Milliyet gazetesinde şöyle yazıyor:

"Türkiye, enflasyonun tam baskısı altına girmiştir. Bu alanda alınmış enflasyonu kontrol etmeye yönelik bazı müferit tedbirler yetersiz kalmış, hiç bir yarar sağlamamıştır. ..."

"Türkiye'de enflasyonla mücadele, başka bir deyişle enflasyonun kontrol altına alınması bakımlarından alınacak tedbirlerin en başında hükümetçe izlenen taban fiyatları ve destek alımları politikasının bütçe kaynaklarına dayandırılması, hükümetin Merkez Bankası kaynaklarını kullanmadaki yetkisinin yine hükümetlerce kendi özel programları içinde sınırlandırılmaları gelir."

Sabancı böyle diyor. Daha sonra, son günlerde iyice ön plana çıkan AET sorununa geliyor. Bu konuda söyledikleri ise özetle şöyle: Türkiye, topluluğa karşı taahhütlerini, ancak sağlam bir ödemeler dengesine sahip olduğu sürece yerine getirebilecektir.

Karşılıklı suçlama ve serzenişler, Türkiye kapitalizminin büyük bunalımlar içinde olduğu bir dönemde bu boyutlara ulaşıyor. Hem ekonomik, hem de politik alanda büyük bunalımlar. Bu noktada düşünmek gerekiyor: AP'li yazarın kızıdığı genel müdürün işçi çıkaramayacak duruma gelebilir mi? AP'li yazarın savunduğu iktidar için DGM'yi çıkarıyor mu? Demirel yıllardır için için "bunalım çözme" görevi "yükleniyor"? Sermayenin politik kadroları, seçim sorunu varken büyük burjuvazinin istediği nitelikte bir taban fiyatları politikası uygulayabilir mi? Türkiye kapitalizminin yapısı, enflasyona karşı ciddi önlemlere olanak tanıyabilir mi? İktidarlar, kredi mekanizmasına el atmadan Türkiye kapitalizmi nasıl ayakta durur? Türkiye kapitalist düzen içerisinde nasıl "sağlam bir ödemeler dengesine" sahip olur?

Varılacak sonuç, sorulara verilecek cevaplara bağlı. Bu sorulara belirli cevapları verenler, elbette "MC'nin, burjuvazinin de gerisinde kaldığını; burjuvazinin çıkarlarını bile yeterince savunmadığını" söylerler. Ama gerçek burada değil.

SERMAYENİN KADROLARI: SERMAYENİN KENDİSİ İLE SÜRTÜŞMELERİ, KAPİTALİZMİN ÇELİŞKİLERİNİN SONUCU

Gerçek, Türkiye kapitalizminin temel çelişkinin ve bu çelişkinin ulaştığı boyutların kavranmasıyla ortaya çıkar. Yukarıdaki "atışma"ların ve sorunların tümü Türkiye kapitalizminin çözümsüz çelişkilerinin birer uzantısı. Çelişkiler, her düzeyde yoğunlaştıkça, burjuvazi ile burjuvazinin siyasal kadroları arasındaki "atışma"lar ön plana çıkıyor. Türkiye kapitalistleri ile kapitalizmin savunucuları arasındaki doğal farklılık, nesnel koşullar sonucunda yani burjuvazi ile proletarya arasındaki çelişkinin sertleşmesi sonucunda sürtüşme biçimini alıyor.

Bunun kuramsal açıklaması ise Marks tarafından şöyle yapılıyor: "Teori, teoloji, felsefe, ahlak vb. mevcut ilişkilerle çelişir hale gelmişse, böyle bir durum ancak mevcut toplumsal ilişkilerin mevcut üretim güçleriyle çelişir duruma gelmesiyle ortaya çıkabilir. ..."

...Belirli bir sınıf içinde bu ayrılık bir karşıtlığa bile dönüşebilir. Ancak, somut bir çatışma sırasında, yani sınıfın kendisi tehlikede olduğu bir durumda, bu ayrılık kendiliğinden yok olur. Bu kayboluşla birlikte, egemen görüşlerin egemen sınıfların görüşleri olmadığı, egemen görüşlerin egemen sınıflardan bağımsız bir güce sahip olduğu yolundaki görüşü de ortadan kaybolur."
(K. Marks Alman İdeolojisi)

Yaklaşım bu olmalı. Yaklaşımında ağırlık noktasını, burjuvazi ile kadroları arasındaki sürtüşmelerin nasıl ortaya çıktığı teşkil etmeli.

Sınıflarla sınıfın düşünsel kadroları arasındaki ilişkileri kapsayan genel kuramsal çerçeve, bu. Bu genel çerçeve, bütün sınıflar için geçerli. Sınıflar, pratik yaşamlarında hangi sorunlarla karşılaşıyor hangi çözümlere yöneliyorlarsa, bu sınıfların temsilcileri de düşünsel ve politik alanlarda teorik olarak aynı çözümlere yöneliyorlar.

Ancak, değişik sınıflara göre farklılıklar da unutmamak gerek. Sınıflarla sınıfların temsilcileri arasındaki uyumsuzluk en çok burjuva kesim içinde görülebilir. Çünkü, kapitalizm sosyalizm karşısında, çözülemeyen çelişkilerin toplumu. Sabancı örneğinde olduğu gibi, hiçbir burjuva iktidarının çözümeceği sorunlar, burjuvalarla iktidarları arasında "uyumsuzluk" konusu olabiliyor. Buna karşılık, işçi sınıfı ile işçi sınıfının politik kadroları arasındaki ilişkiler daha farklı. Bir kez, işçi sınıfının temsilcileri daha ileri bir düzeni hedefliyorlar. İdeolojik silahları çok daha güçlü. İkincisi, uyumsuzlukların temeldeki kaynağı olan kafa emeği ile üretim arasındaki ayrılık, sosyalist örgüt aracıyla ile kopukluklara yol açmayacak boyutlara indirgenilebilir.

Bu nedenle işçi sınıfı sosyalistleri, işçi sınıfının gündeminde olan meselelerle uğraşıyorlar. Ne işçi sınıfının gerisinde kalıyorlar, ne de işçi sınıfından koparak işçi sınıfını "aşış" radikal görünen ama gündemde olmayan hedefler peşinde koşuyorlar.

ŞİLİ'DE SAĞ TÜMÜYLE TECRİT EDİLİYOR

HRİSTİYAN DEMOKRATLARIN SAĞCI LİDERİ FREİ. SOLA KARŞI DÜŞMANCA TUTUMUNU YUMUŞATMAK ZORUNDA KALDI. YAPILMASI GEREKEN, ORTAK EYLEMLERİ TEŞVİK ETMEK, SOMUT OLAYLARDA BİRLEŞMEKTİR. BUGÜN İÇİN SORUN, HALK BİRLİĞİ İLE HRİSTİYAN DEMOKRATLAR ARASINDA ORGANİK BAĞLAR KURMAK DEĞİL, HRİSTİYAN DEMOKRATLARI MÜCADELE SÜRECİNE YÖNELTEBİLMEKTİR.

ŞİLİ'DE İŞSİZLER SİLAHLARIN TEHDİDİ ALTINDA

Şili'de Halk Birliği partilerinin oluşturduğu Yürütme Sekreteryası'nın sorumlusu Clodomiro Almeida, Demokratik Almanya başkenti Berlin'de yaptığı açıklamalarda, hristiyan demokratlar arasındaki en sağ unsurların tecridi sürecine girdiğini, hristiyan demokrat lider Frei'nin bile sola karşı düşmanca tutumunu yumuşatmaya mecbur kaldığını söyledi. Almeida, bugün için sorunun,

cuntaya karşı Halk Birliği ile hristiyan demokratlar arasında organik bağlar kurmak değil, hristiyan demokratları mücadele sürecine sokmak olduğunu da ekledi. Halk Birliği partilerinin faşist darbenin 3. yılı dolayısıyla kabul ettikleri son belgede, Şili'den faşizmi sökmek isteyen tüm toplumsal ve siyasi güçler eylemlerini birleştirmeye çağrılmış ve

şöyle denmişti: "Hristiyan demokrasi içinde darbeyi desteklemiş olan çeşitli düşünce akımları ve bir grup yönetici bulunuyorsa da, belirleyici olan, hristiyan demokrasinin büyük çoğunluğunun cuntaya karşı tavır almasıdır." (YÜRÜYÜŞ, S. 80)

Halk Birliği Yürütme Sekreteryası'nın sorumlusu Almeida'nın son açıklamalarında bu konuda şöyle dedi: "Hükümetin başarısızlığı, yalnız işçi sınıfını değil orta tabakaları da cuntaya karşı tepkiye itmiştir. İktidarın toplumsal desteği zayıflamaktadır. Pinochet, başlangıçta orta sınıflardan belli bir destek bulabilmişti. Ancak onlar da hızla kavramışlardır ki, cuntanın politikasından tek yararlanırlar, büyük dış lekeler olmaktadır. Çok büyük sayıda küçük ve orta işletme iflas durumuna gelmiştir. Orta sınıfların bu durumu, hristiyan demokrasinin yalnız sol kanadının değil, tümünü tutumundaki değişikliklerle dile getirmektedir."

Almeida, cuntanın baskı yöntemlerinin ise gevşemediğini belirtmekten geri kalmadı. Bu konuda örnekler veren Almeida şöyle dedi: "Huzursuzluğun ne denli büyük olduğu, emekçilerin, öğrencilerin, bunu dile getirmek ve mücadele etmek için gereken araçları aramalarında da belli olmaktadır. Ülkemizdeki sessiz fakat yığınsal bir direniş hareketi var almaktadır. Sol'un zor görevi, bu huzursuzluğu eyleme dönüştürmektir."

Son yıllarda Şili'de üretimin yüzde 15 oranında gerilediğini, işsizliğin yüzde 20'den 25'e yükseldiğini ve satın alma gücünün yan yarıya düştüğünü belirten Halk Birliği temsilcisi, cuntadaki ayrıntılar konusunda da şöyle dedi:

"Geçtiğimiz yıl silahlı kuvvetler içinde bir bunalmış doğdu. Pinochet, kendisini eleştirmeye cüret eden askeri yöneticileri görevlerinden alarak duruma hakim olmayı becerdi. Ancak sekiz ay sonra yeni güçlükler belirdi. Pinochet, son olarak, silahlı kuvvetler içindeki yeni bir rahatsızlığı yansıtan bir konuşma yaptı. Alacağı biçim şimdiden kestirilemeyecek bir gizli siyasal bunalmış var olduğu ve günün birinde patlak vereceği anlaşılıyor."

Berlin'deki açıklamalarında ülkedeki ortak eylem girişimlerine de değinen Clodomiro Almeida, buna bazı örnekler verdi. Almeida şöyle konuştu: "Yalnız Halk Birliği'nin değil hristiyan demokrasinin de anti-faşist güçlerinin ortak eylemi için gerekli koşullar yaratılmaktadır. Bu tür ortak eylemler şimdiden vardır aslında. Sol'un ve hristiyan demokratların avukatları insan haklarının savunulması için birlikte çalışmaktadırlar. Sendikal düzeyde ve öğrenciler arasında da durum böyledir. Öte yandan çeşitli üniversitelerde, Şili'nin geleceği üzerinde düzenlenen seminer ve tartışmalarda, hristiyan demokratlarla Halk Birliği partileri yöneticileri arasında çeşitli görüşmeler gerçekleşmiştir. Hristiyan demokratların en sağ unsurların tecridine giden bir sürecin içinde bulunuyoruz."

Hristiyan demokratların sağcı lideri Eduardo Frei'nin bile "sola karşı düşmanca tutumunu yumuşatmak" zorunda kaldığını belirten Almeida şöyle devam etti: "Yapılması gereken, ortak eylemleri teşvik etmek, somut olaylarda birleşmektir. Bugün için sorun, Halk Birliği ile hristiyan demokratlar arasında organik bağlar kurmak değil, hristiyan demokratları mücadele sürecine yöneltebilmektir."

Hristiyan demokratların da cuntaya karşı mahalefet ve mücadeleye sürecine sokulması sorunun güncellik kazandığı Şili'de, anti-faşist mücadelenin yeni deneylere gebe önemli bir döneme girdiği gözleniyor.

KAPİTALİST AVRUPA KOMÜNİST PARTİLERİ ORTAK PAZAR'IN TARIM POLİTİKASINA KARŞI ÇIKTI

Kapitalist Avrupa ülkelerinin 13 komünist ve işçi partileri, 11-12 Ekim tarihlerinde İtalya'nın Ferrare kentinde düzenledikleri panelde, Ortak Pazar'ın tarım politikası karşısında Avrupa Ülkelerindeki emekçi kitlelerin sorunlarını ele aldılar. Panelden sonra yayınlanan ortak bildiriye önemli konularda görüş birliğinin sağlandığı ve ortak bir mücadele için girişimlerin sürdürüleceği bildirildi.

Belçika, Danimarka, Finlandiya, Fransa, Federal Almanya, Yunanistan, Büyük Britanya, Lüksemburg, Hollanda, Portekiz, San Marin, İspanya ve İtalya komünist ve işçi partilerinin imzasını taşıyan ortak bildiriye şöyle dedi: "Ferrare toplantısına katılan Komünist Partileri temsilcileri, özellikle Avrupa Ekonomik Topluluğu'nun bugünkü politikası nedeniyle durumları ağırlaşan Kapitalist Avrupa köylülerinin ve tüm emekçilerinin sorunlarını tartışmışlardır.

Topluluğun yeni bir politikaya ve farklı bir doğrultuya sokulmasını sağlamak için ortak bir girişimde ve ortak bir mücadelede bulunulması için önemli konularda birlik sağlanmıştır.

Partiler arasındaki ilişkiler, köylülerin ve tüm emekçilerin yaşam ve çalışma koşullarını iyileştirecek, kapitalist Avrupa ülkelerinde ekonomiyi ve demokrasiyi halk kitlelerinin yararına geliştirecek tutum ve girişimlerin araştırılmasının sürdürülmesi amacıyla çeşitli biçimlerde sürdürülecektir."

Türkiye'yi de çok yakından ilgilendiren ve son haftalarda güncellik kazanan Ortak Pazar'ın tarım politikası konusunda Ferrare'de yapılan tartışmalar sırasında, Ortak Pazar üyesi ülkelerin tarım ihracatlarına yeni engeller getirilmeye çalışırken Topluluk sınırlarının ABD ürünlerine açılmasına karşı çıktıldı. Bilindiği gibi Ortak Pazar'ın, toplulukla anlaşması dahi olmayan ülkelere tarım tavizleri tanıtmakta tereddüt etmeyen Türkiye'yle sıkı bir pazarlığa oturması, AET'nin emperyalist politikasının çarpıcı bir örneği olarak ortaya çıkıyor.

13 Avrupa Komünist ve işçi partisinin temsilcileri, AED üyesi ülkelerin ABD ile yaptıkları gıda maddeleri ticaretinin 70 milyar TL kadar açık verdiğini hatırlattılar. Ayrıca, AET içinde bir "antidemokratik merkezîyetçiliğin" uygulandığını belirten temsilciler, ulusal parlamentoların yetkilerinin artırıl-

masını da öngördüler. Öte yandan, AET içindeki tarım piyasasının örgütlenmesinde, emekçi köylülüğün gelirini garanti altına alması, küçük işletmeleri ve verimsiz bölgelerdeki köylü girişimlerini desteklemeyi amaçlayan değişikliklerle rin yapılması istendi.

HONECKER, F. ALMANYA'DAKİ SOĞUK SAVAŞ ORTAMINI ELEŞTİRDİ

Alman Sosyalist Birlik Partisi Genel Sekreteri Erich Honecker, 17 Ekim'de ülkesinde yapılan Halk Meclisi ve Bölgesel Meclis seçimlerinden önce seçim bölgesinde yaptığı konuşmada, "soğuk savaşa dönmek isteyen" güçleri eleştirdi. Avrupa'da son yıllarda meydana gelen değişikliklere ve barış içinde birarada yaşama politikasındaki terlemlere değinen Honecker, soğuk savaş kalıntıları üzerinde şöyle dedi:

"Barış içinde birarada yaşamın bir alternatifi olmadığı görüşü, henüz kapitalist ülkelerdeki herkes tarafından kabul edilmiş değildir. Soğuk savaş dönemine geri dönüşümlü arzuların arzulayıcı eylemlerinin yoğunlaşması da göstermektedir ki, Avrupa'daki yumaşma eğilimi engellenmek istenmektedir. Bunlar, komşumuz Federal Almanya Cumhuriyeti'nde yeniden kendilerini göstermişlerdir. Sürekli olarak Helsinki konferansının sonuçlarından sözeden, kendilerini barış ve özgürlüğün muhafızları olarak tanıtan bu unsurlar, hiç durmaksızın ADC'nin işlerine burunlarını sokuyorlar. Diğer bir deyişle, bugünkü yeni koşullarda da aynı eski politikayı, Adenauer'in politikasını uygulamaya çalışıyorlar. Bu, başarısızlığa mahkum bir girişimdir. Bizler, halkımızın kazanımlarını gelecekte de savunmaya devam edeceğiz."

Demokratik Almanya'da geçen Pazar günü yapılan seçimlerde, ülkedeki bütün parti ve örgütleri bünyesinde toplanan Ulusal Cephe oyların yüzde 99'ünü aldı. Geçen Haziran ayından itibaren yürürlüğe giren yeni seçim yasa-sına göre, Alman seçmenleri, kullandıkları oy pusulalarında adayları tercihlerine göre sıralandırlıyorlar. Öte yandan, Ulusal Cephe'nin sunduğu adayların, bölgedeki işyerlerinde çalışan işçilerin onayından geçirilmesi öngörüldü. Demokratik Almanya yetkilileri, bu seçim sistemiyle, "seçilenlerin, gerçeklikle sürekli bağ içinde çalışmaya daha çok teşvik edilmesi"nin öngörüldüğünü belirtiyorlar.

ÇİN'DEKİ GELİŞMELER NETLİK KAZANMADI

ARKALARINDAN KİMLER GELECEK ?

BUGÜNKÜ MÜCADELE, ÇKP ÜST YÖNETİMİNİN EMEKÇİ YIĞINLARDAN KOPUK NİTELİĞİNİ DEĞİŞTİREMEZ, ÜST YÖNETİMİN İÇ MÜCADELESİ, MAOCU İDEOLOJİNİN ETKİNLİĞİNİ YİTİRMESİNİ KANITLIYOR.

Çin Halk Cumhuriyeti'nde ve ÇKP'nin yönetim kademelerinde meydana gelen değişikliklerin niteliği ve sonuçları, geçtiğimiz Cuma gününe kadar netlik kazanmadı. Çin radyo-televizyonu tarafından Cumartesi günü yapılabileceği bildirilen "çok önemli" açıklamanın saati geldiği sıralarda, YURUYUŞ baskıya girdi.

Hafta içinde Çin'den gelmeye devam eden haberler, çok çeşitli yorumlara açık olma niteliğini korudu. Yapılabilecek yorumları Çin'deki nesnel koşulların temelini oluşturan olanağı da, yine çok sınırlıydı.

Ancak, çok genel bazı gözlemlerde bulunmak olanağı ortaya çıktı. Bu gözlemlerin başında, parti yönetimine egemen olmaya çalışan grupların mücadelesinde, sayısı küçümsenmeyecek yığınların seferber edilmesi geliyor. Diğer bir deyişle, mücadelenin üst yönetimin kendi içinde sürdürülmesi olgusuna karşın, bunun, Çin halkının temel sorunlarından etkilendiği ve bu sorunları etkilemeyeceği ileri sürülmüyor. Mücadele içindeki kesimler, üstün gelebilmenin gereğini yerine getirebilmek için, tutumlarını belli güçlere dayandırmak zorundalar. Sonuç olarak, mücadelede üstün gelecek kesimin kendisine seçeceği tabanın niteliği, ülkedeki somut durumu yansıtabilmesi bakımından belirleyici olabiliyor.

Bu açıdan, yönetimden uzaklaştırılmış görünen "Şangay grubu"nun hemen hiç bir toplumsal tabana dayanmadığı, hiçbirinden güç alamadığı ortaya çıkıyor. Bu kesime en büyük tepkinin yine Şangay'dan gelmesi, bu kesimin nesnel durumunu yansıtır. Çı En-Lay'ın ölümünden sonra Teng aleyhinde-

ki kampanyanın baş mimarı olan bu kesimin, bu kampanya sırasında devlet kadrolarında önemli değişiklikler elde edememesi de, bu gözlemi doğruluyor.

Bütün bunlardan, şu andan üstün gelen kesimin, geniş yığınlardan güç alarak bunu gerçekleştirdiği sonucu çıkmıyor. Ancak çıkarılması gereken ilk sonuç, üstün gelen kesimin, silahlı kuvvetlerden güç alarak bunu başarmasıyla ilgili. Sovyetler Birliği'nde yayınlanan "Gazeteciler Birliği" organı haftalık Za Rubejom dergisinin 15 Ekim tarihli sayısında da, Çinli ilgili olarak en çok vurgulanan haberin, ordunun gelişmelerdeki rolüyle ilgili olması da, bu konunun önemini belgeliyor. Bu konuda, silahlı kuvvetler yöneticilerinin tutumunun belirlenmesinde, ordu tabanının karşı karşıya bulunduğu huzursuzlukların etkinliğini dikkate almak gerekiyor. Bu açıdan, "Şangay grubu"nun ülkenin iç ve dış sorunlarıyla ilgili öneri ve uygulamalarının bu tabanda yarattığı tepkinin değerlendirilmesi gerekir.

Diğer yandan, Yugoslav Tanyug ajansının bir haberinde, "ÇKP olağanüstü kongresinin toplanması olasılığı"ndan söz edilmiş, son yönetim değişikliklerinin daha geniş bir tabana dayandırılmak istenmesinin bir belirtisi olarak yorumlanabiliyor.

Ancak bütün bu yorumların, bugünkü mücadelenin asıl arenasını olan ÇKP üst yönetiminin emekçi yığınlardan kopuk niteliğini değiştirmediği konusunda değil. Üst yönetimin, işçi sınıfı partisine bütünlüğünü veren "tek merkez" olma niteliğini yitirmesinden kaynaklanan bu iç mücadelesi, sadece, Maoçu ideolojinin etkinliğini yitirmesini kanıtıyor.

RIYAD ANLAŞMASI EMPERYALIST KOMPLYU DURDURABİLECEK Mİ?

Riyad'daki Arap zirvesi sonucunda varılan anlaşma, Lübnan'da yeniden barış umutlarının doğmasına yol açtı. Anlaşmaya uyulmadığı şu ana kadar açıklık kazanmasına rağmen, bu gelişme, Lübnan sorununun ancak barışçı yollardan çözümlenebileceğine inanılanlar için sevindirici oldu.

Barışçı çözümün bunalımı tek çözümlü olduğu görüşü, Lübnan bunalımını emperyalizmin Ortadoğu'daki komplosunun bir parçası olarak görmenin sonucudur. Emperyalizmin, bütün ulusal kurtuluş hareketini hedef aldığı unutulmamalıdır. Ortadoğu'daki ulusal kurtuluş hareketi, ülke sınırlarını çoktan aşmış, Ortadoğu'da yaşayan tüm halkların ortak davası olmuştur. Ortadoğu halklarının emperyalizme karşı birliğini engellemek için emperyalizm yönetimindeki Arap rejimlerinin politik çizgi farklılıklarından ve milliyetçi tutumundan yararlanma çabasıdır. Amaç Ortadoğu halklarını birbirine düşman hale getirmek ve emperyalizmle uzlaşmaya mecbur etmektir. Lübnan'daki savaşın hiçkimseyi güçlendirmediği, bunun için de en kısa zamanda sonuçlandırılması gerektiği görüşü, bunun doğal sonucudur. Filistin ve Lübnan halklarının kendilerini korumak için savaşmak başka yollarının kalmaması ile, barışın tek çözüm yolu oluşu birbirine karıştırılmamalıdır.

Bu bakımdan Lübnan'da bir barış olasılığının doğmasına ancak sevinilebilir. Ne var ki, tarafların bu olasılıktan ne biçimde yararlanmak isteyecekleri de bir o kadar önemlidir. Suriye yönetimi, bugüne kadar doğan bütün benzeri olasılıkları, Filistin'lilere karşı saldırısını yoğunlaştırmak için kullanmıştır. Bunun, şimdiki de böyle olması için nedenler vardır.

Ancak, Suriye yönetiminin, bugüne kadar sürdürdüğü hareket sayesinde amaçlarının bir bölümüne ulaşmış olması, anlaşmaya razı olmasının bir nedeni olabilir. Diğer bir neden de, kuşkusuz, Suriye yönetiminin emperyalizmle tamamen bütünleşmiş olması, Arap halklarıyla düştüğü çelişkinin bütün sonuçlarına kullandığı durumda olmamasıdır.

Fakat bu, Suriye yönetiminin amaçlarından vazgeçeceği anlamına gelmez. Amaçlarından da önce, Suriye yönetiminin, bugüne kadar hangi faktörlerden güç aldığı dikkate alınmalıdır. Kuşkusuz emperyalizmin desteği birinci faktördür. Fakat, Suriye'nin asıl "başarısı", Lübnan'ın içindeki ve dışındaki tüm sağ'ı içine alan gizli bir koalisyona dayanmasıdır. Bu koalisyona, Filistin direnişine karşı mesafeli davranan, bölgede kapitalizmin gelişmesinden çıkarları bozulmayan ılımlı unsurlar da katılabilir.

Suriye yönetiminin bundan sonra da peşini bırakmayacağı amaçları nedir? Bunların başında, Suriye-Urdün-Lübnan "bütünleşmesi"nin sağlanması gelmektedir. Suriye'ye göre bu bütünleşmenin amacı, İsrail'in kuşatılmasıdır. Gerçekte ise, ılerici hareketin kontrol altına alınması, Filistin direniş hareketinin bu alana hapsedilmesi düşünülmektedir. Suriye yönetimi, İsrail'e ve emperyalizme karşı ılerici güçlerin oluşturacağı geniş ittifaka karşı, gerici-tutucu güçlerin birliği alternatifini güçlendirmeye çalışmaktadır. Amaç, bir "emperyalizmle uzlaşma cephesi"nin oluşturulmasıdır.

Suriye yönetiminin ikinci bir hedefi de, Filistin kurtuluş hareketini uzlaşmaya zorlayarak, bu hareket içindeki ayrılıkları körüklemeye giderek bölünme yol açmaktır. Böylece, Filistin hareketinin kontrol altına alınmasının ve emperyalizmle uzlaşmanın önünde bir engel olmanın çıkarılmasının gerçekleştirilebileceği umulmaktadır. Suriye yönetiminin, diğer tutucu Arap güçleriyle birlikte uzlaşmaya çalıştığı amaç, Filistin direnişinin, "kendi bağımsız devleti" hedefinden vazgeçirilmesidir.

Bütün bunların yanı sıra, fakat belki hepsinden de önemlisi, Suriye yönetimi, Ortadoğu ulusal kurtuluş hareketinin sosyalist ühkelere, başta Sovyetler Birliği ile olan dayanışmasının zayıflamasından yarar ummaktadır. Bundan, emperyalizmle uzlaşmanın ve ılerici hareketin geriletilmesinin bir faktörü olarak yararlanma çabasıdır. Suriye yönetimi ile emperyalizmin arasındaki objektif birliğin sağlandığı en önemli noktalardan biridir bu. Arap rejimlerinin politik tutarsızlıklarının, Arap halklarının kendi aralarındaki ve Sovyetler Birliği ile dayanışmasının saptırılması kullanılması, emperyalizmin bugüne kadarki kozlarından biri olmuştur. Lübnan bunalımının körüklenmesinde, Suriye yönetimiyle Lübnan ılerici hareketinin ve Filistin direnişinin karşı karşıya düşürülmesinde, Ortadoğu halklarının sosyalist dünyanın dayanışmasından yoksun bırakılması amacının, hiç de küçümsenmeyecek bir hesap olduğu kuşkusuzdur. Bu koşullarda, Sovyetler Birliği -Suriye ilişkilerinin koparılmasını sağlama girişimlerinin provokatif niteliği ortaya çıkmaktadır. Bu girişimler, Ortadoğu'da emperyalizmin güçlendirilmesi amacının bir parçasıdır.

Sonuç olarak, Lübnan bunalımının barışçı yollardan bir çözüme kavuşturulabilmesi, herşeyden önce, Ortadoğu'daki emperyalist kompulun etkisiz hale getirilmesine bağlıdır. Aksi takdirde, Suriye ile Lübnan ılerici hareketi ve Filistin direnişinin arasındaki çelişkinin giderilememesi Arap halklarının birbirlerine düşman edilmesi kaçınılmaz olacaktır. Bu da, Ortadoğu'daki ılerici hareketler arasındaki birliğin sağlanması, mücadeleden tüm ulusal kurtuluş hareketi bütünlüğü içinde değerlendirilmesinde, ve sosyalist sistemle Ortadoğu halkları arasındaki dayanışmaya özen gösterilmesine bağlıdır.

BURJUVAZİNİN İDEOLOJİK SALDIRISI

MESUT ODMAN

Yanlış anlaşılmalıdır. Burjuvazinin, ekonomik ve siyasal baskısının yanı sıra, ideolojik baskısı yeni bir olay değil. Ama ideolojik saldırının böylesine yoğunluk kazanması, hedeflerinin böylesine somutlaşması güncel bir olay. Yalnız Türkiye'de değil, bütün dünyada. Türkiye'de çok daha yeni, dünyadaki güncelliği ise epeyce eskilere dayanıyor. İşçi sınıfının mücadelesi geliştikçe, sosyalizmin başarısı çoğaldıkça, burjuvazinin her alanda olduğu gibi, ideolojik alandaki saldırısı da yeni boyutlar kazanıyor. Saldırının korkudan doğduğu, özellikle *Yürüyüş*'ün son sayılarında, yeterince vurgulandı. Burada saldırının nedenlerinden çok, biçimleri ya da araçları üzerinde durulacak.

Saldırı doğrudan ya da dolaylı olarak yöneltiliyor. Burjuvazi hem kendi güçleriyle doğrudan doğruya savaş alanına giriyor, hem de ilk bakışta karşı cephedenmiş gibi görünen öğeleri kullanıyor. Bütün yollardan yararlanılarak sürdürülen burjuva ideolojik propagandası, işçi sınıfı ideolojisinin baskı altında tutulması ilkinin; etkileri ülkeden ülkeye değişen, sosyalizm dışı çeşitli "sol" akımlar ikincisinin örnekleri.

BAŞLICA AKIMLAR

Günümüzde şu ya da bu biçimde bilimsel sosyalizmin karşısına çıkarılan başlıca ideolojik ve siyasal akımları, çağdaş Sovyet felsefecilerinden Mihail İovçuk şöyle sıralıyor:

"1) Burjuva Marxolojisi (tipik temsilcileri: Thomas J. Blakeley, Gustav Wetter, Wolfgang Leonhard, Alfred Meyer, Sidney Hook, vb.) Bu akım, Marksist-Leninist felsefeye açıkça saldırıyor ve onun tarihini, modern idealist felsefenin çeşitli konularından yaklaşılarak çarpıtıyor.

2) Herbert Marcuse, Ernst Bloch, Jean Paul Sartre, Erich Fromm gibi Batılı burjuva felsefecilerinin ileri sürdükleri sol burjuva kavramlaştırmalar. Bunlar, Marksizmi ve onun felsefesini "değiştirmek", "yenileştirmek", "yaratıcı bir biçimde geliştirmek" iddialarıyla ortaya çıkıyorlar. Ama gerçekte, Leninizmi bir kenara atarak, Marksizmin yerine ya soyut hümanist liberal-burjuva düşünceleri ya da sözde devrimci, ifratçı (extremist) düşünceleri koyuyorlar.

3) Reformist ve revizyonist kavramlaştırmalar. Bunların kökeni burjuva felsefi ve sosyolojik öğretilerine kadar götürülebilir. Bu akımlar birçok durumda "yeni Marksizm" gibi bir maskeyle ortaya çıkarak, Marksist felsefeyi onun sorumlu özünden, devrimci geleneklerinden koparmak ve en üstün başarıları olan Leninizmden "kurtarmak" işini üstlenirler.

4) "Sol" küçük burjuva ve maceracı revizyonizm. Bu akım ise materyalist diyalektiği kabalaktır (vulgarize eder) ve onun yerine öznelciliği (sübjektivizmi) ve iradeciliği geçirir. Bu arada, dünyadaki bilimin ve kültürün değerli kazanımlarını ve Marksist-Leninist düşüncenin en iyi geleneklerini nihilist bir biçimde reddeder."*

SALDIRININ SİLAHLARI

Bu akımların çeşitli görünümleri çeşitli dönemlerde ya da tümü birden aynı dönemde Türkiye'de de ortaya çıkıyor. Burjuvazi onları da kullanmasını

bilerek işçi sınıfına karşı açtığı ideolojik mücadeleyi sürdürüyor. Bu mücadele başta gelen silahı, devlet aygıtının sağladığı olanaklar. Yeni ders yılının başında küçük öğrencilerin ellerine tutuşturulan kitaplar, bunun eğitim alanındaki en güncel örneklerindedir.

Çağımızda, üretim güçlerinin gelişim düzeyine bağlı olarak büyük bir gelişme ve çeşitlenme göstermiş olan kitle iletişim araçları da, burjuvazinin, sınıfsal ve kişisel yeteneklerinin elverdiği ölçüde, ama rahatlıkla kullandığı ideolojik mücadele silahları arasında. Televizyon bu araçların en güçlülerinden biri. Özellikle MC döneminde daha iyi anlaşılabilir. Bir yandan, işçi sınıfı ideolojisine açıkça, kimi zaman gülünç durumlara düşülerek saldırılıyor; bir yandan da, kapitalizmin nimetleri, burjuva yaşama biçiminin erdemleri sergileniyor. Türkiye'de uzunca bir süredir bol bol müzik yayını yapan, bu yüzden de halkın izlediği bir polis radyosu var. Halkı niteliksiz müziğe alıştırdığı bir kenara bırakılabilirse, bu yayınların çok büyük zararları yol açmadığı söylenebilir. Oysa bugün karşımızda bir polisiye televizyon var. Gariban, ama "zeki" bir polis, bir kadın polis, emekli bir polis, Amerikan'ın en büyük kentlerinden birinin emniyet müdürü ve güzel karısı, CIA ajanlarının marifetleri, acemi polisler, vb. Ve bunların büyük bir özveriyle, canları pahasına koruyup kolladıkları insanlar. Televizyon seyircileri her gece bunlardan birini ya da birkaçını izliyorlar. Bu programların yayın saatlerini beklerken de kapitalizmin nimetleri tanıtılıyor kendilerine. Şimdilerde, beş-altı yaşlarındaki çocuklar, televizyondaki reklam programlarını metinleri ve görüntüleriyle birlikte ezberliyorlar. O polis amcalarını taklit etmeyi öğreniyorlar. Başka şeyleri öğrenemeyecek kadar doldurulmak için.

İdeolojik mücadele araçlarının en güçlülerinden biri de basın. Basın büyük ölçüde burjuvazinin denetimi ya da etkisi altında. Sermayeye organik ilişkiler içindeki yüksek tirajlı basın organları, işçi sınıfına ve onun ideolojisine saldırmakta birbirleriyle yarış ediyorlar. Karşılarında henüz güçlü bir amaç bulunmadığı için de, Batıdaki benzerlerinin itibar etmek cesaretini bile gösteremediği safasaları anti-sosyalist propaganda malzemesi olarak kullanabiliyorlar. Öte yandan, "tarafsız" ya da "ilerici" nitelemesiyle anılan basın da sık sık önemli yanıtlara düşüyor.

İŞÇİ SINIFININ SİLAHI

Bu örnekler uzatılabilir. Ama onun yerine şunu belirtmek daha yararlı: İlginc bir nokta. Yazının başından beri belirttiğim, çoğu kez, şaşılmacı bir eşzamanlılık içinde ortaya çıkıyorlar. Bu eşzamanlılaşma ise burjuvazinin ideolojik saldırısını daha güçlü hale getiriyor.

Böyle bir mücadele ortamında, sosyalistlerin "silahımız partimiz" sloganının anlamı büyük bir açıklık kazanıyor. Her zaman ve her yerde, işçi sınıfının en büyük silahı kendi partisi. Siyasal mücadelesini olduğu kadar, ideolojik mücadelesini de bu en güçlü silahına sarılarak, onun öncülüğünde yürütmek zorunda. Yürütüyor. İdeolojik mücadelesini daha güçlü kılma olanaklarını da bu temel üzerinde tartışıyor.

(*) M. İovçuk, *Philosophical Traditions Today*, Progress Publishers, 1973, S. 268 - 70

MERHABA ULU USTA. (X)

Açarak Karadeniz'i
toprak nasıl taşırır
dağ nasıl yürür

ne işi var yeşil Bursa'nın burda
yoksul Çankırı'yı kim getirir?
Parkta mı geziniyoruz
bahçe mi burası usta
içim-dışım neden ateş
ne işi var İstanbul'un, Adana'nın
en kalles yalnızlıklarını emziren
demir parmaklıkların burda?

Çiçekler konuşmuyor
çiçekler anlam dolu göz yaşı
bir şey sorma Yuri Lebedev
bu görüntü
bu sessizlik
bu acı

en büyük mirasından biri halkımın
zulmün ve kötülüğün
puşluklara bulanmış
çağlar süren ağırlığını
bir dönemde yüklenmiş
bir yüce kişiye taşı...

Hiç görümemiş olmak
hiç sevmemek değil ki
bak bak
karanlıkları kovalıyor yontusunda da
bağırıyor
çirpiniyor
yanıyor
bir ateşi ilk kez yakmanın
bir ateşi
binlerce kez yapmanın
yorgunluğu öfkesi yüzünde
sevgisi
körpe çocuk sıcaklığıdır
acı: zindan zindan.

Bak bak
yontuyu okuyor çiçeklerle çınar
söz Sultanım konuşmuyor
artık yorulmuş
çınarından bir dal
bize doğru eğilmiş

"Merhaba" diyoruz Ulu Usta Nazım Hikmet'e
getirebildiğimiz tek armağan
budur ona
A n a d o l u ' d a n . . .

KEMAL BAYRAM
1975-Moskova

Ozanın yakında yayınlanacak
"ERKEN ÖTEN HOROZ" isimli kitabından.

SARI SENDİKALARDAN AÇIK FAŞİST SENDİKALARA

"Alpagut Olayı" unutulmadı. 1969 yazında, Alpagut kömür ocağını işleten Çorum Özel İdaresi yöneticileri, Çorum'da büyük bir işhanı yaptırarak istedikler. Sennayeyi, Alpagut ocağı işçilerinin ücretlerini çıkararak istedikler. 5 aydır ücret alamıyordu Alpagut işçileri. Sonunda, ocağı işgal ettiler. Üretimi ve ürünlerin pazarlamasını kendileri yürüttüler bir süre. Türkiye'de, işçi yönetiminin de üretim ilk kez gerçekleşiyordu bu eylemle. Direniş, "Alpagut Olayı" olarak belleklere kazandı.

ALPAGUT'UN KURBANLARI

Dodurga Çiftlik köyünden 90'lık Zeynep Erkalte bulunmuştu, Alpagut dere-sindeki yatağı. Kömür bulunmadan önce, çevredeki kırac tarlaları sağlamıyordu Dodurgalıların geçimlerini. Dağdan topladıkları kozalaklarla ve kaçak kestikleri odunlarla geçimneye çalışıyorlardı.

Kömür bulduktan sonra durum değişti. Ocak işçiliği nispeten daha iyiydi onlar için. Ama başlarda çok kurban verdiler. Bugün de veriyorlar. Ocakın işletmeye açılmasından sonraki ilk grizu patlamasında 13 kişi ölmüştü; ilk kurbanlar. Bunu izleyen bir göçük olayında da 7 işçi beraberce öldüler. Ama göçüğün kendisinden değil. Göçüğün sonucu ortaya çıkan karbon monoksit gazından nasıl korunulacağı o güne kadar hiç öğretilmemiştir kendilerine.

İşçilere öğretilen hiç birşey yoktu. Ama gelip geçen müdür ve mühendisler tıkır tıkır alıyorlardı 'ders' paralarını. Maaşlarından ayrı, ek bir 'mesai'nin karşılığı olarak. Müdür ve mühendislerin dışında, hayatlarında bir kez olsun yerin altına inmemiş muhasebe şefleri, personel şefleri de yararlanıyorlar bu 'ders verme zammı'ndan. Toplu ölümlerin dışında çeşitli iş kazalarının sonucunda ölenlerin sayıları da hayli kabark. Alpagut işçilerinin çilesi böyle başlamıştı.

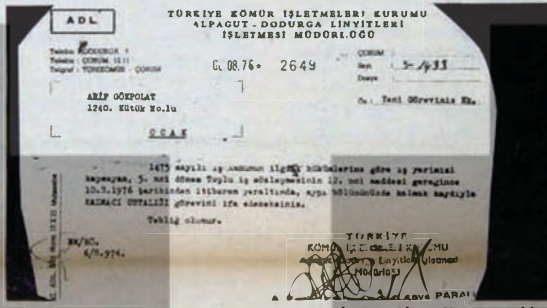
"ALPAGUT OLAYI"NDAN SONRA

Yılların verdiği birikim ve bunun üzerine binen ücret ödemeye sonucu girişilen eylem 35 gün sürdü, 800'e yakın maden işçisinin direnişi Çorum Valisinin Ankara'dan çağıracağı komandolar tarafından kırıldı. Ocak, işverene teslim edildi. Aynı yılın sonunda Ocaklar Türkiye Kömür İşletmeleri'ne devredildi.

Alpagut Ocağı işçileri, Çorum ve Havalisi Birleşik Maden İşçileri Sendikası'na bağlı. Sendikadan yönetiminde zaman zaman ilericiler dürist sendikacılığın ağırlığı duyuldu. Ama çok sürmedi. Türk-İş'e bağlı Maden-İş Federasyonu'nun üstten uyguladığı nefes almazlık tutum, bu sendikadan yönetimindeki işçi düşmanlarının yerlerini sağlama bağlıyordu. 1971 ve 1972 yılında yapılan seçimlerde, Federasyon tarafından desteklenen belli yöneticiler gelip çöreklenerek sendikadan başına.

Alpagut işçileri böyle dizginleniyordu. İşveren temsilcisinin ve sendika ağalının baskısı ile hem gelecektek hem de onurlu geçmişlerinden koparılmak isteniyordu Alpagut işçileri.

ALPAGUT KÖMÜR İŞÇİLERİ 1969 YILINDAKİ 35 GÜNLÜK ÜRETİME EL KOYMA DİRENİŞLERİ İLE TANINIYORLAR. ALPAGUT İŞÇİLERİNİN BAŞINA EN BAŞTA ÖRÜLEN SARI SENDİKACILIK ÇORABI, MC'NİN FAŞİSTLEŞTİRME HAREKATI İLE TAMAMLANMAYA ÇALIŞILIYOR. ALPAGUTTA BUGÜN İÇİN DEVRİNİ TAMAMLAYIP GÖREVİNİ YERİNE GETİRMİŞ SAYILAN TÜRK-İŞ SENDİKACILIĞININ YERİNİ, FAŞİST SENDİKACILIĞIN ALMASI İÇİN ÇALIŞILIYOR. MC'NİN İŞBAŞINA GELMESİYLE HIZLANAN FAŞİSTLEŞTİRME GİRİŞİMLERİ, İŞÇİLERİN GİDEREK ARTAN TEPKİLERİ İLE KARŞILAŞIYOR.

KUMPAŞI KURULUYOR

İşçilerin baskı altına alınmalarında en büyük görev sendika yetkililerine düşer. İşletmenin yerel yöneticileri de kendi kumpaslarını kuruyorlardı yavaş yavaş.

İşletme yöneticilerinin geçmişte çeşitli yolsuzluklara karışıklıkla söyleniyordu. Yine çevredeki yaygın söylentilere göre, bu yolsuzlukların örtbas edilmesini için işletmenin parası ile alınan çeşitli "hediye"ler TKİ Genel Müdürlüğü'ndeki ilgililere yollanıyordu. Ocaklarda meydana gelebilecek kazalara karşı da "savunma tedbirleri" baştan alınıyordu. Muhtemel iş kazaları karşısında, verilecek raporların işletme aleyhine çıkması tehlikesine karşı, ilgililere bol bol kömür hediye edildiği biliniyordu. İşletmeye ait vasıtalarla bu sorumlulara nasıl kömür götürülüp hediye edildiği, çevrede kimsenin gözünden kaçmıyordu.

Olup bitenler, ocaқта çalışanlar tarafından, zamandan Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Cahit Kayra'ya ve TKİ Genel Müdürü Sıddık Aksoy'a bir rapor halinde bildirildi. Cahit Kayra'dan gelen cevapta "durumun inceleneyeceği" belirtildi. Hiç bir sonuç çıkmadı.

Zamandan TKİ Genel Müdürü ise şikayetleri duyduktan bir ay sonra işletmeye bir müfettiş gönderiyor. Ama gerekli tedbirler önceden alınmıştır. Bundan da bir sonuç çıkmıyor.Üstelik, olayları istemercilerle aktarıldıklarından, yani şikayette bulduklarından şüphelenilen bazı işçiler işten atılıyor. İşten atılma sırasında, yerel sendika yöneticileri de işverene ellerinden gelen yardımı gösteriyor-

lar. Şikayete ilgili olarak, işçilerin tek tek ifadeleri alınıyor.

YIL 1975, MC İŞBAŞINDA

Yolsuzluklarda adı geçen müdür Zonguldak'ta tayin ediliyor. Bu arada MC hükümeti kuruluyor. MC hükümeti Alpagut'a da daha ciddi bir biçimde el atma gereğini duyuyor. Zonguldak'ta tayin edilen müdürün yerine vekaleten hızlı MC yanlısı bir mühendis tayin ediliyor.

Yeni müdür, büyük bir misyonla gelmişti Alpagut'a. "Kıvrak" değil, "memur" sendikacılık istiyordu MC Alpagut'ta. İktidarlara ve işverene yaranmak için olmadık oyunlar daha eski sendikacıların pabuçları artık dama atılmıştı. MC'ye, ağıktan açığa faşist nitelikte sendikalar gerekiyordu, Türkiye'nin bu kesimindeki oyunları sürdürülebilmek için.

İşveren bir kaç işçiyi kandırarak bu niteliklere sahip yeni bir sendika oluşturdu. Türk-İş'in sarınlıkla kedimci sendikacılarının çıkarılan bozulmuştu bu kez. Sendikaları, MC'nin Alpagut yöresi için düşüncülerine daha çok uyan faşist bir kuruluş tarafından mayınlanmıştı. Artık "kullanışlı" değildiler. Bu kez de kendilerini CHP'li ilan ettiler. Şimdi çıkarılan bunu gerektiriyordu!

ALPAGUT İÇTEN İÇE KAYINIYOR

Yıl 1976. Alpagut yeniden kayıyor. Olaylar zaman zaman Çorum'a kadar sıçıyor. Şimdi işyerinde iki "sendika" var. Birincisi, Türk-İş'in sendika ağaları

tarafından kontrol edilen eski sendika. Bugün ikinci sendikadan, yani yeni işletme müdürünün oluşturduğu faşist sendikadan ağır darbeler yiyor. "Sosyal demokrasi" dahil her telden çalan kıvrak sendikacılık anlayışının zaman zaman faşizmin yolunu temizlemek öte birşey yapmadığı böylece kanıtlanıyor.

Faşist sendika Yeni Maden-İş, üyelerini artırmak için bilinen bütün yöntemleri deniyor. İşten atma, görev değiştirme, telefonla, mektupla tehdit, yerüstü işçisinin yeraltına sürülmesi vb. gibi. Toprak üstünde çalışan "mimlenmiş" işçilere gönderilen "Yeni Göreviniz Hakkında" başlıklı tebligatlarla bugünlerde sık sık rastlanıyor. Ve işveren bütün bu "yeni görevler"i yeni kurulan sendikaya geçmemekte direnenlere münasip görüyor. İşverenin, farklı sendikalarla üye olanlar arasında bir ayırım gözetmeyeceği ilkesini getiren yasa ve sözleşme hükümleri böylece açıkça ayaklar altına alınıyor.

Müdür, işçileri bölebilmek için bir de mezhep çatışması yolunu denedi. Geçtiğimiz yaz aylarında işe alınan 156 işçi arasında hiç bir alevinin bulunmasına dikkat edildi. Böylece aralarında alevilerin de bulunduğu eski işçilerle yeni alınanlar arasında bir de bu yolla çatışma çıkarılacağı umuluyordu. Bu da Türk Ceza Kanunu'nun 175. maddesine göre suçtu.

ÜRETİM KİMSENİN UMURUNDA DEĞİL

Alpagut'ta, bütün bu olup bitenlerden sonra, üretim hızı bir biçimde düşmeye başladı. 1975 yılının ilk 6 ayında 800 ton civarında olan günlük üretim, ikinci 6 ay içinde 600 tona düşüydü. 1976 yılının ilk 6 ayının günlük üretimi ise yalnızca 250 tondur.

Üretim kimsenin umurunda değil, ama faşist terör sürüyor. Çorum ve Havalisi Birleşik Maden İşçileri Sendikası'na ait ve daha önce faşistlere "rehin" alınan 350 bin lira değerindeki otomobil ilgililerin gözleri önünde ve işletmenin bahçesinde yakılıyor. Arabanın yakıldığı yer ile Dodurga karakolunun arası en çok 20 metredir!

Arabannın yakılmasından sonra müdür çok rahat görünmektedir. Şöyle diyor çevresindekilere: "Aman iyi oldu, eski sendikadan adamları arabayı da bugün karacacıklar da yan dennerek, bizim hukuzumuz kaçıyordu. Kurtulduk gitti."

Sindirine hareket simretmekdir. Mustafa İnce isimli bir işçi, işine giderken yolda "bilinmeyen kişiler" tarafından açılan ateş sonucu öldürüldü.

Ama tirmanan faşist sendikalar ve müdür değildi yalnızca. Alpagut'un işçileri de olup bitenler karşısında yavaş yavaş dikilmeye başlıyorlar. Bir 1969 yılındaki şanlı direnişlerini hatırlıyorlar. Bir de kıvrak sendikacılık anlayışının Alpagut'ta açığa işverenden yana faşist sendikacılığın yolunu temizlemeye yaradığını görüyorlar.

Alpagut yeniden içten içe kayıyor. Alpagut işçileri kıvrak ve faşist sendikacılığın zincirlerini hep birlikte kıracaklar.